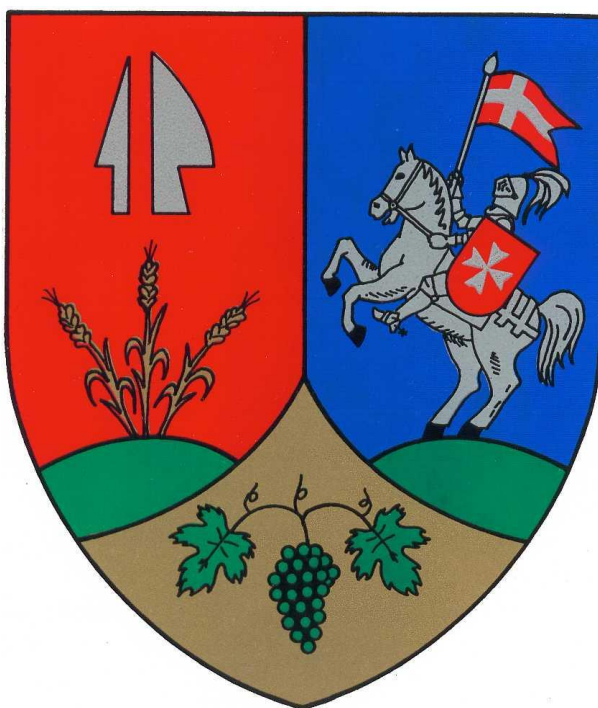

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Iszkaszentgyörgy Községi Önkormányzat

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	12
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	16
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	17
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	25
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	27
3.5. Lakhatás egyéb jellemzői, telepek, szegregátumok helyzete	29
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	30
3.7. Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása	33
3.8. A roma nemzeti önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	35
3.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	35
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	37
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek	37
4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	39
4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	39
4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	43
4.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	48
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	49
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.....	49
5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	52
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	53
5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	53
5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	54
5.6. A nők szerepe a helyi közéletben	54
5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	54
5.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	56
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	56
6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete.....	58
6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	59

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	62
6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	64
7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	64
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	66
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	66
7.4. Fogyatékkal élő személyek sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen ...	69
7.5. A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések	69
7.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	69
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	71
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	72
Jövőképünk.....	73
Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
Megvalósítás.....	79
A megvalósítás előkészítése.....	79
A megvalósítás folyamata	79
Monitoring és visszacsatolás	80
Nyilvánosság	81
Kötelezettségek és felelősség	81
Érvényesülés, módosítás	82
Elfogadás módja és dátuma.....	83

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Iszkaszentgyörgy Községi Önkormányzata – összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok kidolgozására vonatkozó 321/2011. (XII. 27.) Kormányrendelettel (2021. június 30-i módosítás szerint) – elkészítette és felülvizsgálta Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP) a 2025–2030 közötti időszakra.

A program kidolgozása során az önkormányzat a Belügyminisztérium által kiadott „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” dokumentum iránymutatásait vette alapul.

A HEP rögzíti az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elvégzendő feladatokat, és deklarálja az önkormányzat elkötelezettségét abban, hogy a program célkitűzéseit összhangba hozza más települési fejlesztési dokumentumokkal, valamint az önkormányzati intézményrendszer működésével. Emellett az önkormányzat törekszik a helyi partnerekkel – különösen a köznevelési intézmények fenntartóival – való együttműködésre a kitűzött célok elérésében.

Annak érdekében, hogy Iszkaszentgyörgy község 2025-től kezdődően továbbra is hatékonyan, sőt lehetőség szerint még hatékonyabban lássa el közszolgáltatási feladatait, valamint fejlődni tudjon az önként vállalt feladatok terén is, elengedhetetlen a korábbi intézkedések szakmai újraértékelése és megerősítése.

A helyzetelemzés során feltárt társadalmi és gazdasági tendenciák, valamint a statisztikai mutatók alapján a program meghatározza a szükséges beavatkozásokat. A jelen dokumentum Helyzetelemzési része biztosítja a HEP szakmai megalapozását, míg az azt követő Intézkedési Terv részletesen meghatározza a konkrét lépéseket, felelősöket és ütemezést.

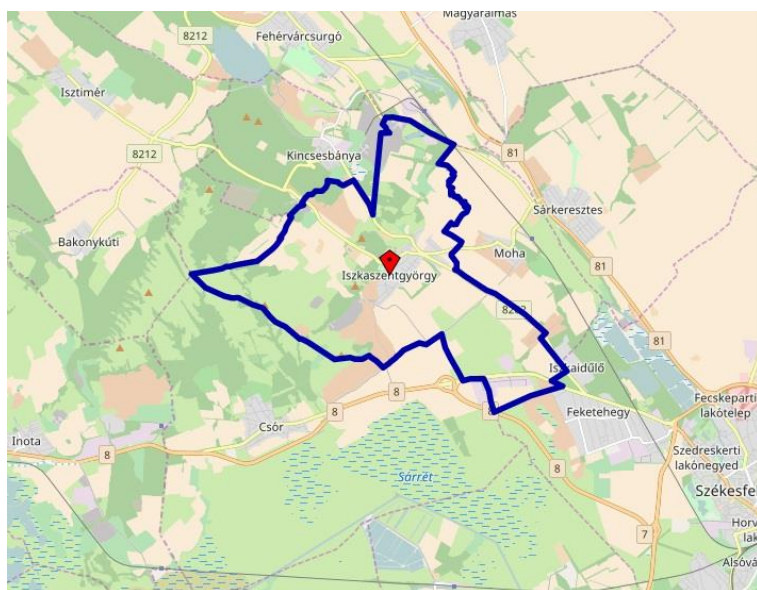

A település bemutatása

Iszkaszentgyörgy Székesfehérvártól északnyugati irányban, attól mintegy 10 kilométernyire található. Határát északról a Bakony, nyugatról a belőle délre nyúló Iszka-hegy, délről a Sár-rét, keletről pedig a Móri-árok alkotja. Iszkaszentgyörgy éghajlatát sajátos domborzati viszonyai szabják meg. Uralkodó széljárás az északnyugati. Ebből az irányból várható leginkább az eső is.

A falu alapjában a sok éves átlagot nézve csapadékban szegény. Nem ritka jelenség, hogy a laposabb részeken a sokáig maradó vizek, a dombokon pedig a korán beköszöntő szárazság teszi tönkre a termést. A nyári záporok hirtelen lezúduló áradata nagy károkat okoz a dombos földeken, és nagy pusztítást végez a partos részeken is. A szőlőhegyekben az utak szinte járhatatlanokká válnak. A völgy megtelik gallyakkal, kiszaggatott növényekkel, kavicssal teli iszappal. Télen a nagy tömegű hó komoly forgalmi akadályokat képez, ilyenkor a közlekedés csak a szántókon, a szőlők végében lehetséges.

Növényzetét illetően őshonos itt a lila tölcséres virágú télizöld meténg, néha a fa törzsére is fölkapaszkodó borostyán a temetők, partok, parkok jellegzetes aljnövényzete. Cserjék közül leggyakoribb a közönséges orgona, és a boróka.

A település megközelíthetősége:

Közúton a 8-as számú főútról lekanyarodva a városhatártól kb. 5 km, illetve megközelíthető még a 81-es főút irányából is Sárkeresztesnél, Moha felé lekanyarodva.

Településünk GPS koordinátái:
Szélesség N 47° 14,16"039;
Hosszúság E 18° 17,23"039.

Iszkaszentgyörgy már a honfoglalást megelőző évezredekben is lakott hely volt, bronzkori telepü-

lés nyomait tárták fel a község területén. Feltételezik, hogy Várpalota-Csór irányából Iszkaszentgyörgyön keresztül egy római időkben épített út vezethetett, amely Magyaralmás-Csákberény-Csákvár felé haladt. A Római Birodalom összeomlását követő évszázadokban hun, avar, germán népek telepedtek meg ezen a területen, ami nem csoda, hiszen a földrajzi adottságok és a természeti viszonyok kedvezőek voltak (például hőforrások). A honfoglaló magyarok is felverték szállásaikat e tájon.

Szentgyörgy nevének eredete egy pillanatig sem kétséges, a szent lovag nevét őrzi, akit a község katolikus templomának az egyik mellékoltár képe is ábrázol. Szent György vitéz tisztelete igen jelentős volt. A legenda szerint a Székesfehérvárra vezető országút melletti kápolnánál győzte le a környéket rettegésben tartó sárkányt.

A történelmi Magyarországon azonban ötvennél több ilyen nevű helység volt, s mindegyikhez hasonló legenda fűződik. Ezek közös vonása, hogy a veszedelembe jutott helységeket Szent György lovag mentette meg, s ezért hálából választották védőszentjüknek megmentőjüket.

A község nevét már 1193-ban említi egy írásos emlék *Izca* alakban. Ekkor a mai település helyén 3 falu: Iszka, Szentgyörgy és Atya állt. Szentgyörgy neve a XIV. században bukkant fel, 1352-ben „Zent gyurgh”, 1392-ben „Zentgurch”, 1405-ben „Zenthgyurgh”, 1409-ben „Zentgurch”, 1411-ben „Zengugh”, 1441-ben „Zenthgyorgy”, 1445-ben „Zentgowrgh”, „Zenthgyewrgh” majd „Senthgergh” neveken. 1590-ben Szent Giorg néven szerepel. Az 1691-es községi körpecséten már a teljes neve szerepel: „ISKA ZENT GIORG 1691”. 1702-ben Zent György ad Iscam, 1707-ben PagusIsca Szent-György, az 1715. évi összeírásban pedig Iczva Szent György alakban fordul elő a falu neve.

1735-ben teszik az első említést az iszkaszentgyörgyi **kastély**ról, amelyet Amadé Antal építtetett. 1800-ban az Amadék eladják a kastélyt Bajzáth József veszprémi püspöknek. Öccse, János, majd ennek fia, Bajzáth György (1791-1869), Fejér vármegye alispánja jelentős építkezéseket folytat. Tőle a kastélyt lánya, Valéria örökölte, aki gróf Pappenheim Sándorhoz ment feleségül. A következő jelentős kastélyátépítés az ő fia, Pappenheim Siegfried nevéhez fűződik. Felesége – gróf Károlyi Erzsébet (gróf Károlyi Mihály nővére) – hozományából a nyugati melléképületet teljesen újjáépíttette Gabriel Seidl tervei alapján, és ez az építkezés 1908-ra fejeződött be.

A második világháború után az üresen maradt épületet a szovjet csapatok kórháznak rendezték be, majd az épületet görög menekültek lakták. Utána rövid ideig üdülő volt, majd az 50-es évek végén a Bauxitbánya Vállalat munkásszállót működtetett benne. A 60-as évek elején a községi tanács kezelésébe került, itt működött a tanácsi hivatal, a rendőrőrs, a gyógyszertár, a postahivatal, egy vegyesbolt, a művelődési ház helyet kapott klubokkal, könyvtárral, mozival, itt volt az OTP, az Autójavító vállalat, gyermekgondozó, iskola, valamint itt lakott 10 család: pedagógusok, egészségügyi dolgozók szolgálati, illetve bérlakásban. 1985-ben megkezdték az épület felújítási munkálatait, lecserélték a teljes tetőszerkezetet. 1995-ben az önkormányzati hivatal kiköltözésével a teljesen felújított barokk szárny üressé vált és a Kincstári Vagyonkezelő Intézet kezelésébe került.

Természetesen a kastélyhoz **kastélypark** is tartozott, amelynek építése Bajzáth György nevéhez fűződik, aki angliai utazásának tapasztalatai alapján építtette a parkot. Pappenheim Siegfried és Károlyi Erzsébet Schusstig nevű főkertészükkel hosszabb időt töltöttek Angliában,

ahol sorra járták a főúri kastélyokat, és hazatérve téglalap alakú területen teraszosan kialakított, geometrikus elrendezésű kertrésszel bővítették a parkot. Szimmetrikus elrendezés, geometrikus terepformák, nyírt sövények, bokrok, fasorok és sok-sok kerti építmény (támfalak, lépcsők, medence, diadalív) jellemezték a kertrészt. Az egykori

kertből nem sok maradt meg. A növényállomány elavult, az utak, ösvények csak részben követik az egykori utak nyomvonalát. 1991-ben az Országos Műemlékvédelem felmérte a parkot, amit várhatóan a kert rekonstrukciós tervének elkészítése követ.

A falu belterületétől nem messze tört fel a **Duzzogó forrás** 28°C-os, értékes ásványi sókat tartalmazó vizével. Az egzotikus környezetű fürdőt Pappenheim Siegfried gróf építtette az egykori Atya nevű falu felé vezető út mentén. Ekkor még meleg vizű forrásokban bővelkedett a környék. A Forrófői és a Duzzogói források egy forrásrendszert képeztek, az erdőben több apró forrás tört fel szabadon az égerfák között. Télen szinte gőzölgött az erdő ezen a részen. A források hozamára jellemző, hogy három malmot is meghajtott a vizük.

A fürdőt másfél ölnyi magas, borostyánnal futtatott kőfal vette körül. Belül a fal mentén rózsalugas futott körbe. A déli oldalon kőből épült, vadszőlővel futtatott öltözők voltak. A kerítés falába egykor beépített római kőfaragványok menekültek meg csupán a pusztulástól, a székesfehérvári Szent István Király Múzeum őrzi őket.

Az ovális alakú medence 20-25 méter hosszú, 10-15 méter széles és 130-160 cm mély volt, amelynek alján sima folyami kavicsok közt tört fel a víz. Ez táplálta egy csövön keresztül a gyermekmedencét is, majd a felesleges víz egy zsilipen távozott egy halastóba. A fürdőt vadgesztenyék, fenyők, kőrisek, nyárfák, jegenyék tették árnyékossá.

Az 1950-es években az intenzív bányászat miatt a források sajnos elapadtak. A medencét azóta gyomok és bokrok nőttek be.

A község első temploma valószínűleg a mai református templom elődje volt, 1392-ben épült fel a második, amit a Szentgyörgyi család nyomban le is romboltatott, hogy kőveiből Szentgyörgyön építsen új szentegyházat. A XIX. század első felében a református gyülekezet lélekszáma több mint 500 főt tett ki. A templom 1827-ben új belső berendezést kapott, de 1868. szeptember 2-án leégett a templom, a parókia és az iskola. Gyűjtés indult az újjáépítésre, és a következő évben már a megrepedt harangot is újraöntötték. 1911-ben került sor az orgonavételre. 1927-ben történt meg a mai nagy és kis harangok beszerzése. A gyülekezet 1939-ben új iskolát épített. 1945-ben a torony-süveget akna rombolta szét, a parókia pedig leégett, benne az 1725-től vezetett anyakönyvekkel.

A katolikus egyház újjászerveződése az Amadék nevéhez köthető, ők építtették a török utáni

első katolikus templomot 1728-31 között, a mai katolikus templom helyén. 1824-25-ben új templom építésének munkálatai indultak meg. Jelentősebb renováláson 1940-ben esett át a templom. A II. világháború alatt leégett a templom tetőzete, a torony csigalépcsőzete. Már az 1763. évi feljegyzés említi az orgonát. 1870-ben új orgona került a kórusra. A templomi ünneplések mellett igen látványosak voltak az utcákon végigvonuló körmenetek, melyek a földesúri kápolnához vezettek. Ezt az '50-60-as években lebontot-

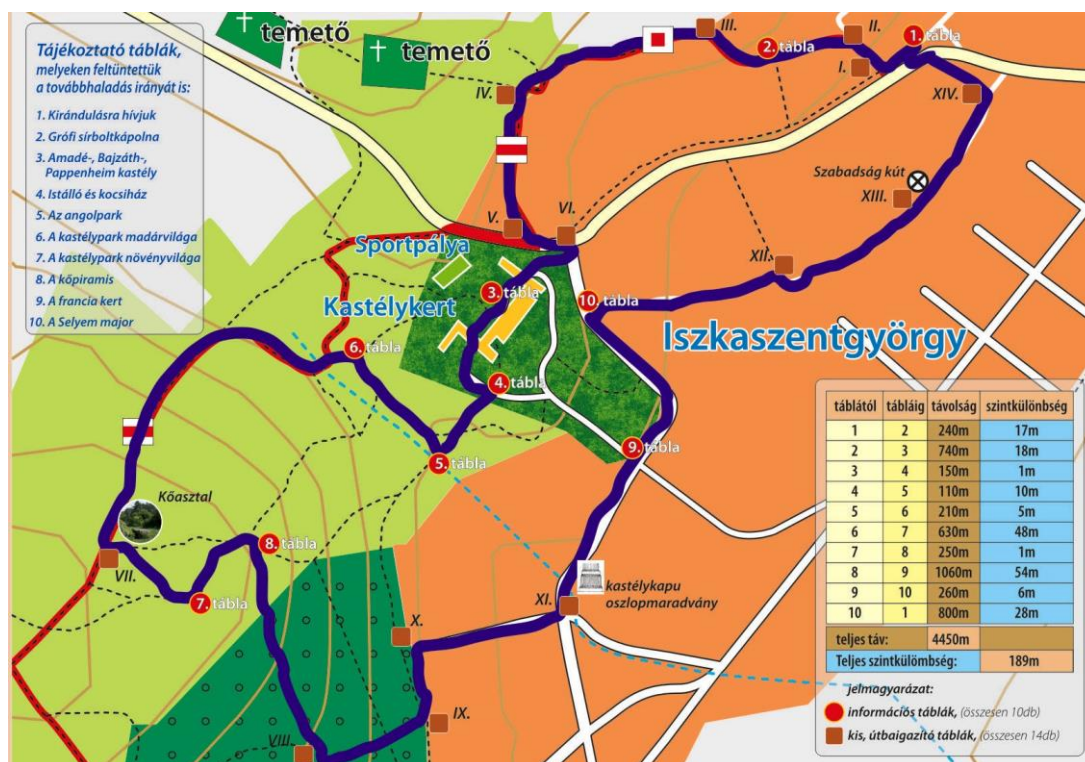
ták, helyébe épült a kastélyfeljáró lépcsője. Lerombolása a vallásos érzés durva megsértése volt.

A kastély legrégebbi részét 1735-ben építtette Amadé Antal. 1800-ban a kastély a Bajzáthok tulajdonába került, akik 1820-ban jelentős építkezésekbe fogtak. A Bajzáth-kastély falfestményeit néhány éve restaurálták, és ezek időnként megtekinthetők.

A kastély jelentős átépítése gróf Pappenheim Siegfried nevéhez kötődik a XX. század elején. Elbontották a nyugati mellékszárnyakat, és helyükre egy emeletes, gazdag kőszobrászati díszítésű neobarokk épületet építettek, díszes ablak-, és erkélyrácsokkal, az emeleti ablakok fölött kőfejekkel, a középrizalit fölött alakos szoborkompozícióval. Ebben a részben működik jelenleg az általános iskola.

Az épület nyugati végéhez délről egy emeletes folyosó kapcsolódik, amelynek emelete fedett volt, de kőpillérekkel tagolt oldalai eredetileg nyitottak voltak. Ez egy kör alakú épületbe vezet, melyet társalgóként használtak.

Az új épület nyugati végéhez észak felől csehsüvegboltozatos, illetve fiókos dongaboltozatú helyiségeket kapcsoltak, a barokk kaputorony vonalában egy átjáróval. Ehhez merőlegesen kapcsolódik az istállószerkezet. Az istálló 1906-1909 között készült el. Ebben vörös márvány itatók voltak, de a lovakat nem sokáig tartották itt. Jelenleg ez a rész a Művelődési Ház, és egyben az iskola tornaterme is.

Fontos megemlíteni még az Iszkaszentgyörgyi Természet- és Környezetvédő Egyesület által 2009-ben létrehozott 10 állomásból álló Kastély-birtok tanösvényt is. A civil kezdeményezés-

sel létrehozott „Kastélybirtok tanösvény” az Amadé-, Bajzáth-Pappenheim kastély, és a hozzá tartozó gazdasági terület bemutatására vállalkozott. Cél, hogy bárki közérthető formában képet kapjon, a község történetéhez szervesen kapcsolódó kastélyról, az épülethez tartozó természeti és épített örökségünkről.

Iszkaszentgyörgy testvértelepülései:

- Gyalu (Románia)
- Savukoski (Finnország)
- Craon (Franciaország)
- Pappenheim (Németország)
- Köpu (Észtország)

Iszkaszentgyörgy fontos feladatának tartja a testvértelepülési kapcsolatok fejlesztését, ápolását, erősítését, ezzel is lehetőséget adva elsősorban a fiatal korosztálynak más ország szokásainak, mindennapjainak mélyebb megismeréséhez.

A településen kizárólag családi házak találhatók, lakótelepek nincsenek. Az egyetlen kiemelkedő, különálló lakóövezeti rész a Márványkert, ahol a rendezési terv szerint amerikai stílusú lakóházak épültek és folyamatosan még most is épülnek.

Iszkaszentgyörgyön a községben található Amadé-Bajzáth-Pappenheim kastélyban működik egy 8 osztályos általános iskola, amelyet 1956. augusztus 20-án adtak át.

Az iskola bejárata

vült, és jelenleg is az önkormányzat irányítása alatt működik.

Iszkaszentgyörgyön igyekszünk minél szélesebb körben biztosítani az esélyegyenlőséget az akadálymentesítés terén is. Az első lépés ezen az úton talán az iszkaszentgyörgyi honlap akadálymentesítése volt, amely 2010 óta megoldott.

Az iskola 2012. december 31-ig az önkormányzat fenntartása alatt volt, 2013. január 1-jével pedig átkerült a Klebelsberg Intézményfenntartó Köz-pont irányítása alá.

A községben található egy 4 csoportos óvoda is, amely 1974. május 1-jén nyitotta meg kapuit, akkor még 25 férőhellyel, ami mára már 104 férőhelyre bő-

Az orvosi és a védőnői rendelő bejárata

Még ugyanebben az évben megvalósult az orvosi rendelő, a védőnői és a fogorvosi rendelő akadálymentesítése is, ami nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a fogyatékkal élők is igénybe tudják venni az egészségügyi ellátásokat.

Ezzel párhuzamosan elkészült az önkormányzat épületének külső és belső akadálymentesítése is, külön akadálymentes ügyfélfogadó térrel, ami akadálymentes számítógéppel, vakok és gyengénlátók számára Braille-írással hivatali tájékoztató táblával, valamint akadálymentes WC-vel egészült ki.

Az önkormányzat akadálymentesített bejárata

Hivatali tájékoztató tábla

Demográfiai adatok

Iszkaszentgyörgy község állandó lakónépessége az elmúlt öt év során 2 000 fő fölött stabilizálódott. A 2018-as bázisévhez viszonyítva az idősoros adatok alapján enyhén növekvő tendencia figyelhető meg. A település Fejér megye északnyugati részén, a megyeszékhely közelében helyezkedik el, kedvező társadalmi, gazdasági és infrastrukturális környezetben. E lokáció előnyeit kihasználva a település munkaerő-piaci szempontból is előnyös helyzetben van, amit tovább erősít a közlekedési kapcsolatok jó hozzáférhetősége.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2018	2 065	bázis év
2019	2 112	102,28%
2020	2 140	101,33%
2021	2 179	101,82%
2022	2 237	102,66%
2023	2 280	101,92%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség nemi megoszlása országos szinten megszokott mintázatot követ: a férfiak és a nők aránya közel azonos, ugyanakkor az idősebb korcsoportokban – különösen 65 év felett – a nők vannak túlsúlyban, amit a hosszabb várható élettartam magyaráz. A 2021-es

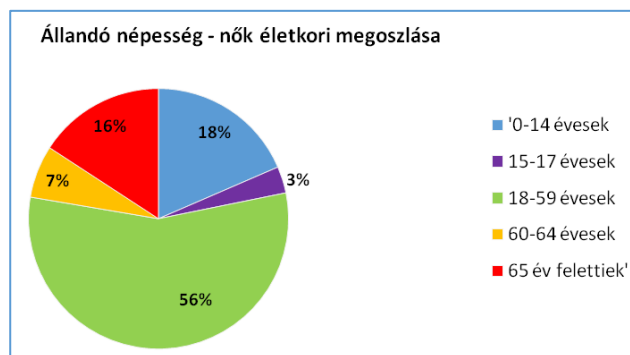
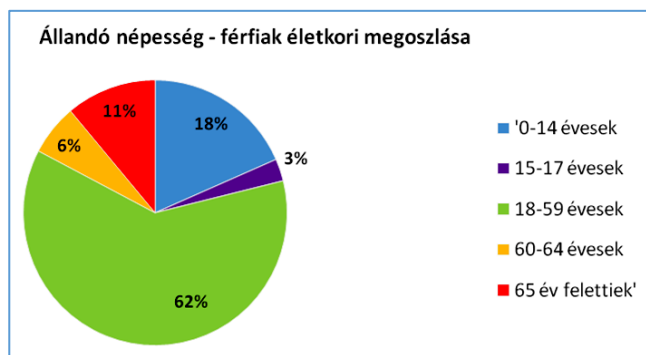

adatok alapján a 0–14 éves korosztály jelentős arányt képvisel, a 15–17 évesek között pedig a nők száma kissé magasabb, ami helyi sajátosságként értékelhető.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2021-es év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	1 146	1 151	2 297	49,89%	50,11%
0-2 évesek			93	4,05%	
0-14 éves	211	213	424	9,19%	9,27%
15-17 éves	31	38	69	1,35%	1,65%
18-59 éves	706	643	1 349	30,74%	27,99%
60-64 éves	71	75	146	3,09%	3,27%
65 év feletti	127	182	309	5,53%	7,92%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

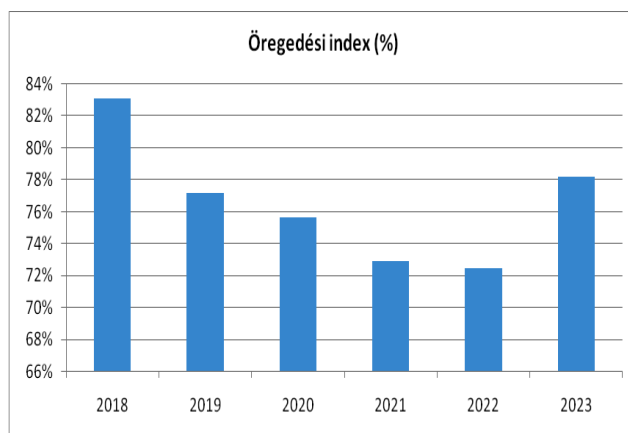

Az öregedési index, amely a 65 év feletti lakosság számát viszonyítja a 0–14 éves korosztályhoz, Iszkaszentgyörgyön pozitív irányba tér el az országos átlagtól. Az adatok 2018 és 2023 között folyamatosan 73% alatti értékeket mutattak, míg országos szinten ez az érték meghaladta a 120%-ot. A község tehát fiatalodó tendenciát mutat, ami a hosszú távú fenntarthatóság szempontjából különösen kedvező.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2018	295	355	83,10%
2019	297	385	77,14%
2020	310	410	75,61%
2021	309	424	72,88%
2022	321	443	72,46%
2023	340	435	78,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség idősödése országosan jellemző, hosszú távú trend Magyarországon. Ez a demográfiai jelenség Iszkaszentgyörgy községben nem érvényesül.

Iszkaszentgyörgy községben a népességszám alakulásában inkább a stagnálás, vagy enyhe mértékű emelkedés figyelhető meg. A népesség idősödése jóval az országos átlag alatti, az értékek növekedési üteme lassú, esetenkénti csökkenés is látható.

A belföldi vándorlás egyenlege minden vizsgált évben pozitív volt, jelezve, hogy többen költöznek be a településre, mint ahányan elvándorolnak. A 2022-es kiugró érték (40,76) különösen azt jelzi, hogy a település megtartó és vonzó ereje növekszik. Ez a tendencia elősegíti az aktív korú, gyermekvállalásra nyitott családok letelepedését.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)
2018	39,44
2019	18,67
2020	8,00
2021	16,21
2022	40,76
2023	11,95

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

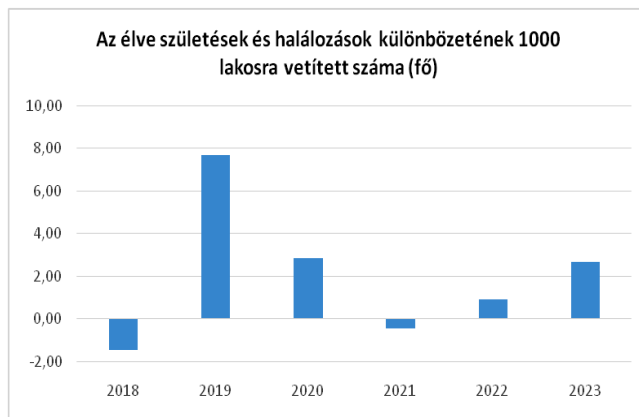

A beköltözési többlet nem csupán az ország legtöbb településére jellemző népességfogyást akadályozza meg. A népesség fiatalodása arra utal, hogy olyan aktív korú családok döntenek a beköltözés mellett, akik a letelepedés mellett gyermekvállalási célokat is megvalósítanak.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)
2018	-1,48
2019	7,66
2020	2,82
2021	-0,46
2022	0,91
2023	2,66

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás alakulása ugyancsak megerősíti a fiatalodó népességkép kialakulását. A korábbi évek negatív egyenlege 2019-től pozitívvá vált, és a halálozásoknál több születés jellemzi a községet. Ez hosszú távon elősegíti a helyi oktatási és gyermekellátási intézmények fenntarthatóságát, valamint a munkaerő-utánpótlást is biztosítja.

Ez a kedvező folyamat abból a szempontból is nagyon fontos a település számára, hogy a gyermekek napközbeni ellátására fenntartott szolgáltatások kihasználtsága a következő évekre is biztosítva lesz. Fokozott figyelemmel kell kísérni a következő években is a település reprodukciós folyamatait annak érdekében, hogy az önkormányzat mindig a megfelelő kapacitással

tudja nyújtani a gyermekes családok részére, a munkavállalást elősegítő napközbeni szolgáltatásokat.

A település jövője szempontjából kiemelkedő jelentőségű az elmúlt években tapasztalt népesség fiatalodás és a természetes népesség növekedés kedvező fordulata.

Értékeink, küldetésünk

Iszkaszentgyörgy Községi Önkormányzat elkötelezetten támogatja az esélyegyenlőség érvényesítését minden településen élő számára. Az alábbi értékek irányadóak a program kidolgozásakor:

- **Hozzáférhető, minőségi oktatás minden gyermeknek:** A cél egy olyan nevelési-oktatási rendszer fenntartása, amely biztosítja a későbbi tanulmányi előrehaladást, függetlenül a család szociális helyzetétől.
- **Gyermekvállalás támogatása:** A gyermekvállalás ne jelentsen szegénységi kockázatot; az önkormányzat célzott intézkedésekkel segíti a kisgyermekes családokat.
- **Idősek megbecsülése és biztonsága:** Az idősek aktív közösségi szerepvállalása, valamint gondoskodó környezet biztosítása kiemelt cél.
- **Szociális biztonság és családtámogatás:** A cél egy differenciált, igényalapú ellátási rendszer működtetése, amely elősegíti a társadalmi integrációt.
- **Fogyatékkal élő emberek integrációja:** A település fizikai és társadalmi értelemben is akadálymentes legyen mindenki számára.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program célja, hogy komplex intézkedésekkel javítsa a hátrányos helyzetű csoportok helyzetét. A program alapvetései:

- az egyenlő bánásmód biztosítása,
- a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása,
- a szegregáció és diszkrimináció csökkentése,
- az érintettek bevonása a program kialakításába,
- az együttműködés előmozdítása a helyi és kistérségi szereplők között.

A program külön célkitűzése a HEP Fórum megerősítése és a tematikus munkacsoportok működtetése, amelyek elősegítik a tervezett intézkedések megvalósítását, nyomon követését és értékelését. Az önkormányzat célja, hogy minden lakos számára lehetőséget biztosítson az élet minden területén való aktív részvételre, diszkriminációmentesen és méltósággal.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) elkészítésének jogi alapját az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, valamint a végrehajtására kiadott 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet biztosítja. A program összeállítása során figyelembe vettük a Magyarország által elfogadott stratégiai dokumentumokat, így különösen a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (MNTFS 2030), a Nemzeti Esélyegyenlőségi Keretstratégiát, továbbá a Fejér Megyei Területfejlesztési Konceptió célkitűzéseit. Iszkaszentgyörgy HEP-je ezen dokumentumokkal összhangban készült, biztosítva a hazai és uniós követelmények teljesülését.

A program kidolgozása során aktív együttműködés valósult meg a kijelölt HEP mentori hálózattal és a településen működő civil, szociális, oktatási és egyházi szervezetekkel. Célunk, hogy az esélyegyenlőség biztosítása ne csupán jogszabályi kötelezettséggént, hanem a helyi közösség fejlődésének motorjaként jelenjen meg.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A program illeszkedik a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 irányelveihez, amelyet Magyarország Kormánya a 1430/2011. (XII. 13.) Korm. határozattal fogadott el, majd többször frissített (pl. 1603/2014. Korm. hat. és 2021-es változat). További irányadó dokumentumok:

- Új Roma Stratégia (2019–2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009–2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia (2007–2032)
- Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Stratégia (2010–2021)
- Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010–2024)
- Országos Fogatékosságügyi Program (2015–2025)

E dokumentumok szemlélete leképeződik a HEP-ben, amely a helyi szintű végrehajtás eszközüvé válik. A Pénzügyminisztérium által koordinált „Nemzeti Fejlesztés 2030” koncepció is e HEP-ekre támaszkodik tervezési alapként. A 2011. évi CXCV. törvény és az Ebktv. 31. § (2) bekezdése előírja, hogy az esélyegyenlőségi program összhangban legyen az önkormányzat egyéb fejlesztési terveivel, így a köznevelési esélyegyenlőségi tervvel, a szakképzési tervvel és az integrált településfejlesztési stratégiával is.

2.1. Kapcsolódás helyi dokumentumokhoz

Iszkaszentgyörgy HEP-je szoros kapcsolatot tart fenn az alábbi dokumentumokkal:

- **Településrendezési terv:** Az épített környezet alakítását és védelmét szabályozó 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján, az önkormányzat meghatározza a fejlesztési és védelmi célokat.

- **Településszerkezeti terv:** A 10. § szerint a település átalakulásának és fenntartásának fő eszköze, amelyet tízévente kötelezően felül kell vizsgálni.
- **Településfejlesztési koncepció:** A jövőbeni fejlesztési irányokat meghatározó dokumentum, amely integrált településfejlesztési stratégiával egészül ki, hogy a különböző szakterületek célkitűzéseit összehangolja.

A helyi szabályozás és intézkedések bemutatása

A HEP-ben különös figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű csoportokra – nők, mélyszegénységben élők, romák, fogyatékkal élők, gyermekek, idősek –, vizsgálva lakhatási, oktatási, foglalkoztatási és szociális helyzetüket. A cél az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés biztosítása.

A **12/2021. (X.29.)** önkormányzati rendelet szabályozza a szociális támogatások rendszerét. Ide tartoznak:

- **Pénzbeli ellátások:** pl. gyógyszervásárlási és rendkívüli támogatás
- **Természetbeni juttatások:** lakhatási támogatás, köztemetés
- **Személyes gondoskodás:** étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatások, bölcsődei és napközis ellátás

A **9/2019. (V.28.)** önkormányzati rendelet a tanyagondnoki szolgálatot szabályozza, célja a külterületen élők hátrányainak csökkentése. A **7/2018. (VIII.31.)** rendelet a szociális célú tűzifa juttatás feltételeit tartalmazza. Iszkaszentgyörgy községben jelenleg nincs közszolgáltatásokhoz való hozzáférést feltételhez kötő rendelet.

2.2. Térségi és társulási kapcsolatok

Iszkaszentgyörgy önállóan működő hivatal volt 2007-ig, majd körjegyzőséget alakított Bakonykútival. 2013-tól Csór is csatlakozott, így megalakult az Iszkaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal. Csór később kivált, jelenleg Táchoz tartozik.

A község a Székesfehérvári Többcélú Kistérségi Társulás tagja volt 2013-ig. Azóta Iszkaszentgyörgy-Csór Szociális Társulás keretében biztosítják a szociális szolgáltatásokat. A társulás székhelye Iszkaszentgyörgy, tagtelepülések: Csór, Zámoly, Pátka, Bakonykúti, Fehérvárcsurgó.

2.3. Adatforrások és adathiányok

A hátrányos helyzetűek támogatása többféle pénzbeli és természetbeni juttatáson keresztül történik. A források szűkössége ellenére az önkormányzat igyekszik megőrizni az ellátások színvonalát, különösen a mélyszegénységben élők számára. A szociális hátrányok térbeli koncentrációja nem jellemző: Iszkaszentgyörgyön nem található szegregátum, a rászorulóknak egyenletesen oszlanak el, és az ellátásokhoz való hozzáférésük biztosított.

A közművek elérhetősége az egész településen megfelelő. Szegregáció egyik vizsgált szektorban (lakhatás, oktatás, egészségügy, foglalkoztatás) sem figyelhető meg. A preventív programok azonban továbbra is indokoltak.

Az önkormányzat – önállóan vagy társulási formában – megfelelő szakmai színvonalon működteti az intézményeket. Az infrastruktúra karbantartása és fejlesztése folyamatos kihívás, ehhez pályázati források bevonása szükséges.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokra vonatkozó felmérések hosszabb távon elengedhetetlenek a költséghatékony tervezés érdekében. A releváns statisztikai adatok elérhetők a TeIR rendszerből, amely az önkormányzati tervezést egységes adatbázissal támogatja. Az adatok többsége 2023-ig áll rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység szélsőséges formájának leírására a „mélyszegénységben élők” kifejezés szolgál, amely fogalmat a következők szerint definiálhatjuk pontosabban.

Mélyszegénységben élőknek nevezzük azokat a közösségeket, melyek tagjaira jellemző:

- a nagyon alacsony iskolázottság;
- a nagyon alacsony foglalkoztatási ráta;
- az erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció;
- az ezekből következő súlyos szociális deficit;
- a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagy valószínűsége.

Látható, hogy a társadalmi kirekesztettség a jövedelmi és szociális helyzeten jócskán túlmutató állapot, e csoportok tagjai előtt ugyanis jellemzően leszűkültek a társadalmi mobilizációhoz, integrációhoz vezető utak.

Iszkaszentgyörgy településen a jövedelmi és vagyoni helyzetnél is bemutatásra kerül, hogy a lakosság öngondoskodási képessége jóval meghaladja az országos átlagot, ezért a mélyszegénységben élő háztartások aránya alacsony mértékű.

A klasszikus értelemben vett mélyszegénység a település lakóit nem érinti súlyos mértékben, bár vannak olyan családok és egyedülálló személyek, akiknél problémát okoznak többek között a közüzemi számlák kifizetése, de az önkormányzat a lehetőségekhez mérten átmeneti és rendkívüli segélyekkel segíti őket, esetenként munkalehetőséget biztosít számukra a közfoglalkoztatás keretén belül.

A települési önkormányzat a Helyi Esélyegyenlőségi Program keretében kitűzi azokat a célokat, amelyekkel a településen mélyszegénységben élő háztartások helyzete előremozdítható. Az önkormányzat az intézkedések meghatározásánál kénytelen figyelembe venni azt a tényt, hogy a beavatkozáshoz korlátozott eszközökkel rendelkezik. A tartós munkanélküliek felzárkóztatásához speciális háttérintézmények és felnőttképzéssel foglalkozó szervezetek együttműködésére van szükség. Továbbá vannak olyan infrastrukturális és munkaerő-piaci feltételek, amelynek megváltoztatása túlmutat az önkormányzat, hatás- és felelősségi körén, ezért kizárólag széleskörű együttműködéssel és kormányzati támogatással lehet változásokat előidézni.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

Társadalmi-gazdasági és infrastrukturális adottságait tekintve Iszkaszentgyörgy nem sorolható az elmaradott települések közé. Bár a lakosság pontos vagyoni helyzetére vonatkozóan részletes nyilvános statisztika nem áll rendelkezésre, a jövedelemeloszlásról, illetve az öngondoskodási képességről szóló adatok megbízhatóan jelzik a település gazdasági karakterét.

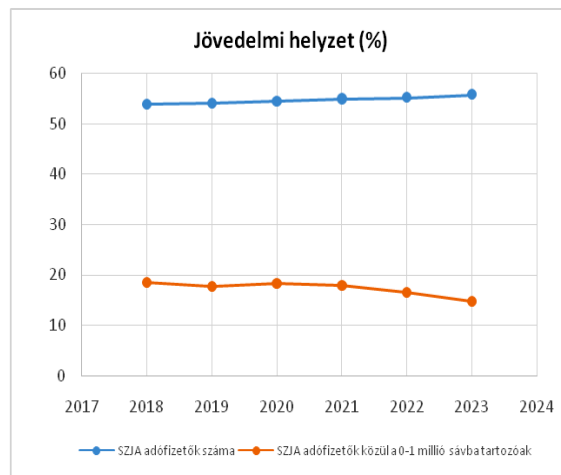
A 3.1. számú táblázat adatai szerint 2018 és 2023 között folyamatosan növekedett a személyi jövedelemadót fizetők aránya az állandó népességben belül, miközben jelentősen csökkent azok száma, akik a legalsó, 0–1 millió forintos éves jövedelmi sávba tartoztak. Ez egyértelműen a lakosság jövedelmi helyzetének javulását mutatja, amely egyúttal az öngondoskodás megerősödésének is indikátora.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma, az állandó népesség %-ában (%)	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók, az állandó népesség %-ában (%)
2018	53,83	18,44
2019	53,99	17,70
2020	54,38	18,32
2021	54,85	17,94
2022	55,19	16,42
2023	55,72	14,70

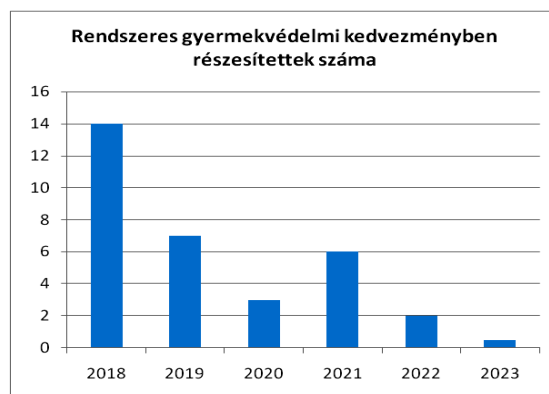
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A kedvező tendencia mögött vélhetően a megyeszékhely közelsége, valamint a település gazdasági és közlekedési adottságai állnak. Iszkaszentgyörgy a megyén belül is kedvező munkaerő-piaci pozícióval bír, amit az SZJA-fizetők relatíve magas aránya is megerősít.

A jövedelmi javulás különösen a gyermekes családok körében érzékelhető. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (RGYK) jogosultjainak száma 2018-hoz képest látványosan visszaesett, ami első ránézésre a szociális helyzet javulására utalhat. Ugyanakkor a csökkenő jogosultság hátterében szerepet játszhat az a tényező is, hogy az RGYK jogosultsági küszöbétől szolgáló öregségi nyugdíjminimum összege 2008 óta változatlan, így az infláció és a jövedelmi viszonyok elmozdulása miatt egyre kevesebb család fér bele a jogszabály által meghatározott határértékekbe. Ennek következményeként az ellátás preventív funkciója csökkenhet, és csupán a legszélsőségesebb jövedelmi helyzetű családok számára marad elérhető.

Fontos tehát leszögezni, hogy az RGYK ellátotti körének szűkülése önmagában még nem feltétlenül jelenti a gyermekes háztartások életszínvonalának érdemi javulását. Különösen figyelmet érdemelnek azok a családok, amelyek jövedelme az ellátási küszöb körül mozog: bár ők már nem jogosultak a támogatásra, továbbra is kiszolgáltatott helyzetben élnek, és fokozott közösségi támogatást igényelnek.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Az Iszkaszentgyörgyre jellemző foglalkoztatási helyzet alakulásáról az elmúlt évek idősoros adatai, valamint az önkormányzati és állami feladatokat szabályozó jogszabályok alapján átfogó képet kaphatunk. Az elemzés során nemcsak a nemek és életkor szerinti bontást alkalmazzuk, hanem összevetjük a térségi és országos tendenciákkal is.

3.2.1. Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

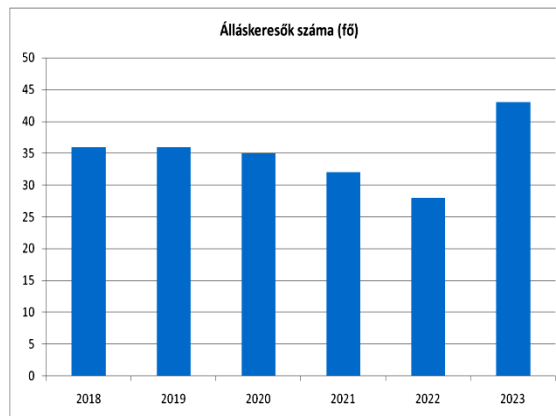
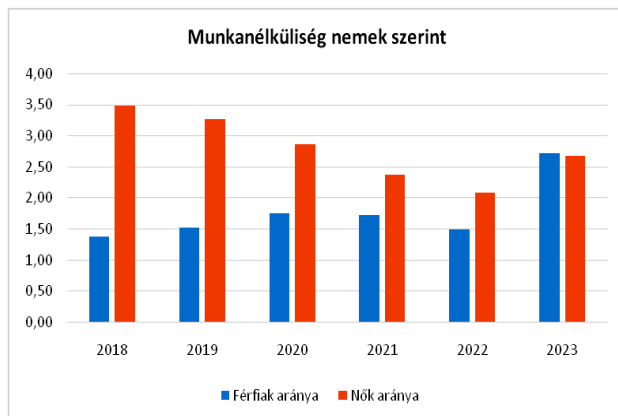
A 3.2.1. számú táblázatban szereplő adatok alapján a munkanélküliség aránya a vizsgált időszak nagy részében fokozatosan csökkent, 2023-ban azonban a korábbi évekhez képest emelkedést mutat. Ennek hátterében feltehetően országos vagy térségi munkaerő-piaci feszültségek állhatnak.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben, a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (%)	Nők aránya (%)	Összesen
2018	1,38	3,48	2,43%
2019	1,52	3,27	2,40%
2020	1,76	2,86	2,31%
2021	1,73	2,38	2,06%
2022	1,49	2,08	1,79%
2023	2,72	2,68	2,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nemek közti bontás alapján megállapítható, hogy a női álláskeresők aránya az időszak többségében meghaladta a férfiakét, bár a különbségek nem jelentősek. Ez a tendencia azonban arra utal, hogy a nők munkapiaci reintegrációja továbbra is kihívást jelent, és célzott foglalkoztatáspolitikai eszközök szükségesek a hátrány kompenzálásához.

A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti adatainak idősoros elemzéséből megállapítható, hogy lényeges változás nem történt a munkanélküliek számában az elmúlt hat éves periódusban.

A 3.2.2. táblázat szerint a nyilvántartott álláskeresők korcsoportos megoszlásában nem látható drasztikus elmozdulás, de 2023-ra enyhe növekedés tapasztalható.

Külön figyelmet érdemel, hogy az 51 év feletti korosztály és a 20 év alatti fiatalok esetében a munkanélküliség tartós jelenléte strukturális problémákra utalhat – például a szakképzettség hiányára, vagy az időskori elhelyezkedés nehézségeire.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	36	36	35	32	28	43
20 éves, vagy az alatti	Fő	0	1	1	0	1	1
	%	0,00%	2,78%	2,86%	0,00%	3,57%	2,33%
21-25 év	Fő	4	3	3	2	3	1
	%	11,11%	8,33%	8,57%	6,25%	10,71%	2,33%
26-30 év	Fő	6	4	2	1	2	4
	%	16,67%	11,11%	5,71%	3,13%	7,14%	9,30%
31-35 év	Fő	1	3	4	2	2	5
	%	2,78%	8,33%	11,43%	6,25%	7,14%	11,63%
36-40 év	Fő	6	3	3	4	0	2
	%	16,67%	8,33%	8,57%	12,50%	0,00%	4,65%
41-45 év	Fő	3	1	2	5	4	9
	%	8,33%	2,78%	5,71%	15,63%	14,29%	20,93%
46-50 év	Fő	4	5	5	2	5	4
	%	11,11%	13,89%	14,29%	6,25%	17,86%	9,30%
51-55 év	Fő	0	3	0	6	3	4
	%	0,00%	8,33%	0,00%	18,75%	10,71%	9,30%
56-60 év	Fő	1	1	5	2	1	5
	%	2,78%	2,78%	14,29%	6,25%	3,57%	11,63%
61 éves, vagy afeletti	Fő	11	12	10	8	7	8
	%	30,56%	33,33%	28,57%	25,00%	25,00%	18,60%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

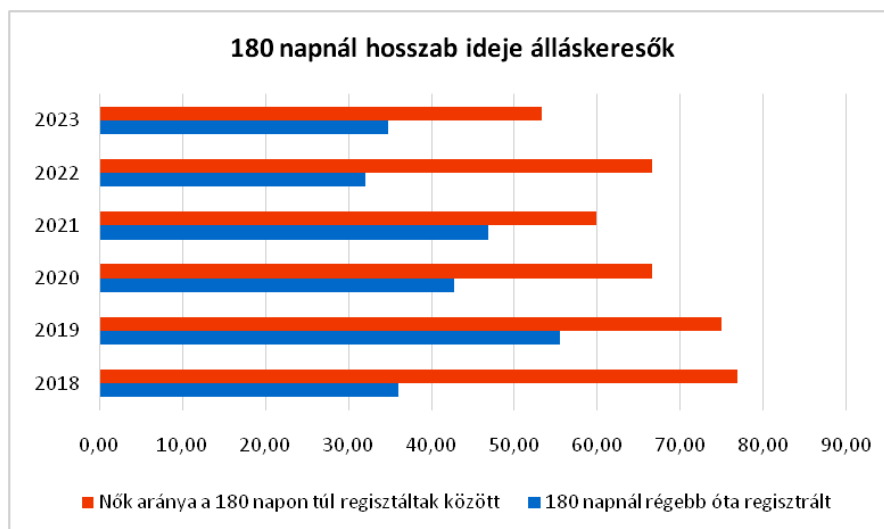
A 3.2.3. táblázatban szereplő adatokból kitűnik, hogy a tartós, 180 napnál hosszabb munkanélküliség aránya az összes álláskereső körében nem mutat jelentős csökkenést, arányuk jellemzően az összes álláskereső közel felét teszi ki. A tartósan regisztrált munkanélküliek csoportján belül a nők aránya minden évben meghaladta a férfiakét, ami megerősíti a női foglalkoztatás sebezhetőségét.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2018	36,11	76,92
2019	55,56	75,00
2020	42,86	66,67
2021	46,88	60,00
2022	32,14	66,67
2023	34,88	53,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ezek az adatok azt a következtetést támasztják alá, hogy a település foglalkoztatottsági mutatói összességében kedvező képet mutatnak, de a tartós munkanélküliség és a nemek közti eltérések célzott beavatkozást igényelnek. Kiemelten szükséges a nők munkaerő-piaci integrációját és a fiatalok, illetve az idősebb korosztály reintegrációját segítő programok megerősítése – különösen akkor, ha ezek hosszú távon képesek csökkenteni az önkormányzat szociális kiadásait is.

3.2.2. Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az esélyegyenlőségi helyzetértékelés során kiemelt fontosságú az iskolai végzettség és a munkaerő-piaci státusz összefüggéseinek vizsgálata, mivel az alacsony végzettségűek munkaerő-piaci részvétele hosszú távon befolyásolja a társadalmi integráció esélyeit. A munkaerőpiac igényei évek óta egyértelműen a magasabb iskolai végzettséggel, szélesebb körű kompetenciákkal rendelkező munkavállalók irányába tolódnak, mely tendencia alól Iszkaszentgyörgy sem kivétel.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma iskolai végzettség szerint

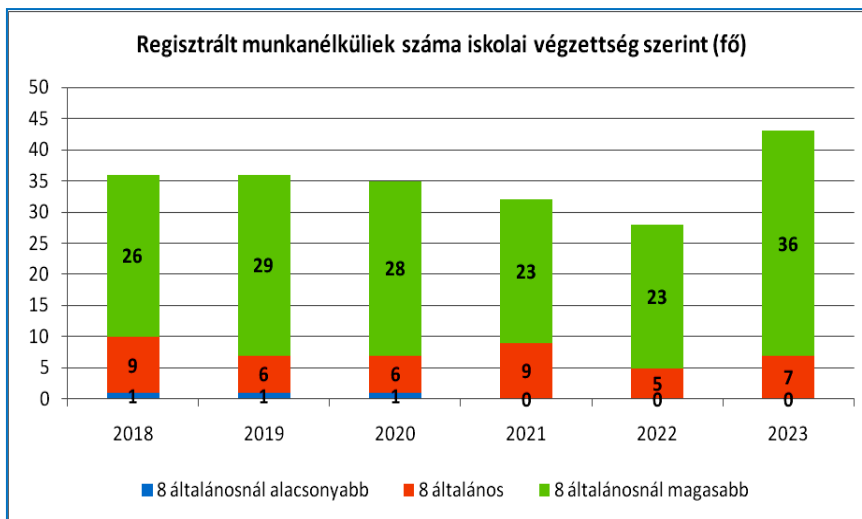
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	36	1	2,78%	9	25,00%	26	72,22%
2019	36	1	2,78%	6	16,67%	29	80,56%
2020	35	1	2,86%	6	17,14%	28	80,00%
2021	32	0	0,00%	9	28,13%	23	71,88%
2022	28	0	0,00%	5	17,86%	23	82,14%
2023	43	0	0,00%	7	16,28%	36	83,72%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. számú táblázat és a hozzá kapcsolódó diagram adatai alapján megállapítható, hogy a településen a regisztrált álláskeresői döntő többsége legalább általános iskolát végzett, sőt, túlnyomó részük valamilyen szakképzettséggel is rendelkezik. Az általános iskolai végzettségénél alacsonyabb iskolázottságú személyek száma 2018 óta folyamatosan csökken, 2021-től kezdődően már nem is jelennek meg a nyilvántartásban. E tendencia kedvező képet mutat,

ugyanakkor rámutat arra is, hogy a munkanélküliség nem kizárólag az iskolázatlansághoz köthető, hanem a munkaerő-piaci elvárásokhoz való alkalmazkodás nehézségeihez is.

A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlásában nem történt jelentős változás az elmúlt időszakban. Az álláskereső jelentős arányának van valamilyen szakképzettsége és ennek ellenére nem talál munkalehetőséget magának.

Az adatokból kitűnik, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedési esélyei korlátozottak, és a számukra elérhető munkakörök köre szűk. A munkaerőpiac által megkívánt digitális, nyelvi vagy technikai kompetenciák hiánya tovább nehezíti integrációjukat.

3.2.3. Közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkoztatás célja az elsődleges munkaerőpiacra történő átmenet elősegítése, különösen azok számára, akik tartós munkanélküliséggel küzdenek, vagy alacsony iskolai végzettségük, szakképzetlenségük miatt más módon nem képesek elhelyezkedni. Az elmúlt évek során a közfoglalkoztatási programok keretében foglalkoztatottak száma Iszkaszentgyörgyön jelentősen visszaesett – a 3.2.5. számú táblázat adatai szerint a 2018-as 7 főről 2023-ra 1 főre csökkent az éves átlagos létszám.

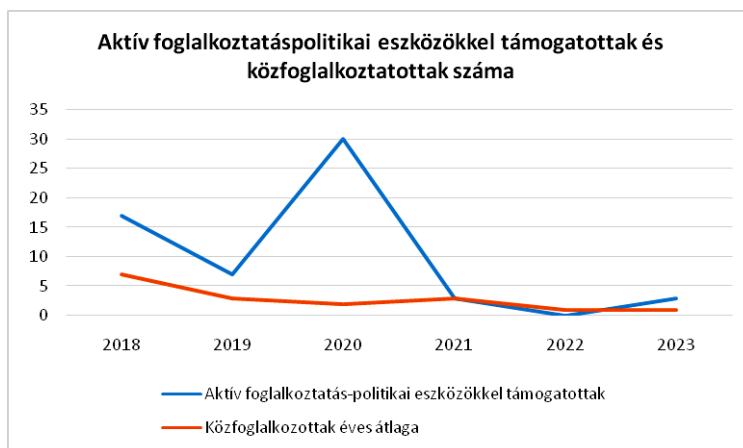
3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (Fő)	Közfoglalkoztatottak száma (éves átlag - fő)
2018	17	7
2019	7	3
2020	30	2
2021	3	3
2022	0	1
2023	3	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A csökkenés mögött részben a központi programok átalakítása, részben pedig a helyi munkaerőpiac élénkülése állhat. Ugyanakkor megfigyelhető, hogy a közfoglalkoztatásban részt vevők többsége továbbra is alacsony iskolai végzettségű, ami jól tükrözi a közfoglalkoztatás szociális célrendszerét. A közfoglalkoztatás átmeneti jellege és a határozott időre szóló jogviszony szűkíti a hosszú távú foglalkoztathatóságot, ezért kiemelten szükséges az érintettek képzéseken való részvételének ösztönzése.

A képzésalapú közfoglalkoztatás nemcsak a résztvevők egyéni kompetenciáit fejleszti, hanem hozzájárulhat a térségi gazdaság szakemberhiányának enyhítéséhez, különösen az építőiparban és mezőgazdaságban. Emellett a közösségi célokat szolgáló tevékenységek – mint például önkormányzati területkarbantartás, parlagfümentesítés, közösségi terek gondozása – erősítik a települési kohéziót és lakosságmegtartó képességet.

3.2.4. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyei szempontjából Iszkaszentgyörgy kedvező infrastrukturális adottságokkal rendelkezik. A település földrajzi elhelyezkedése, különösen Székesfehérvár közelsége, jelentős előnyt biztosít a munkavállalók számára. A megyeszékhelyhez való napi közlekedés jól kiépített: munkanapokon 28 autóbusz-járat biztosítja az eljutást, a menetidő gépjárművel 20 perc, autóbusszal átlagosan 35 perc. Kerékpárral a megyei centrum egy óra alatt érhető el. A község közigazgatási területén elhelyezkedő Városkapu Üzletközpont szintén helyben biztosít bizonyos munkalehetőségeket.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

Elérhetőség átlagos ideje	Autóval	Autóbusz járat-párok száma munkanapokon	Átlagos utazási idő autóbusszal	Kerékpár-úton való megközelíthetőség	Átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	20 perc	28	35 perc	1 óra	1 óra
Megyeszékhely	20 perc	28	35 perc	1 óra	1 óra
Főváros	1-1,5 óra				

Ezen adottságok jelentős mértékben hozzájárulnak a foglalkoztatottsági mutatók kedvező alakulásához, ugyanakkor a közlekedési lehetőségek mellett az információs hozzáférés és az aktív munkaerő-piaci szolgáltatások elérhetősége is meghatározó. Iszkaszentgyörgyön e tekintetben még van fejlesztési potenciál, különösen a munkakeresési információkhoz való hozzáférés digitalizációjában és az ügyfélszolgálati pontokhoz való kapcsolódás támogatásában.

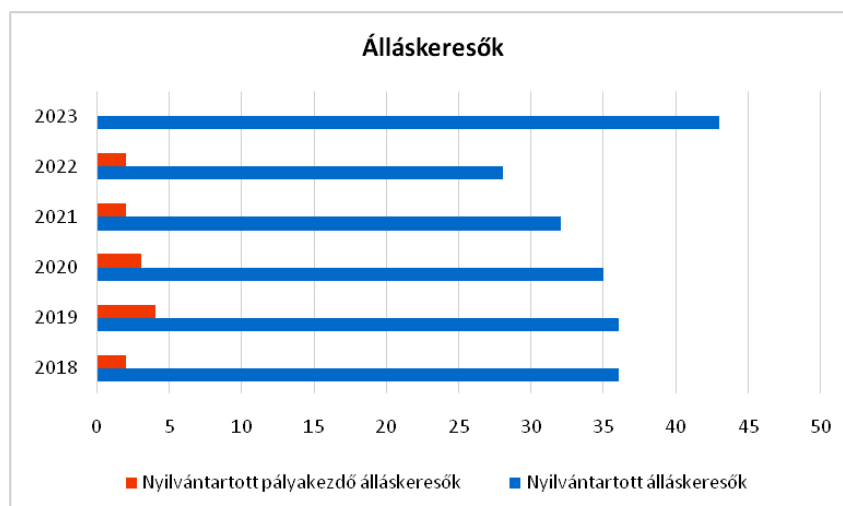
3.2.5. Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatásának elősegítése önkormányzati szinten elsősorban a közfoglalkoztatási programokon keresztül történik. A TeIR adatai alapján a pályakezdő álláskeresők száma 2018 és 2023 között minden évben alacsony – jellemzően 2–4 fő között mozgott, 2023-ban pedig egyetlen nyilvántartott pályakezdő sem szerepelt a statisztikákban. Ez az arány kimondottan kedvező, és azt mutatja, hogy a fiatal korosztály döntő része az iskolából való kilépést követően el tud helyezkedni.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (Fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (Fő)
2018	36	2
2019	36	4
2020	35	3
2021	32	2
2022	28	2
2023	43	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ugyanakkor a településen nem állnak rendelkezésre olyan célzott programok, amelyek az oktatásból a munkaerőpiacra történő átmenetet támogatnák. A fiatalok elhelyezkedési esélyeinek növelése érdekében különösen fontos lenne a gyakorlati képzésbe való bekapcsolódás ösztönzése, valamint a szakmai orientációs tanácsadás helyi elérhetőségének bővítése.

3.2.6. Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A munkaerő-piaci integrációt elősegítő programok és szolgáltatások közvetlenül a településen nem érhetők el. A helyi lakosság kizárólag a Székesfehérváron működő Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége révén kapcsolódhat be az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökbe. A felnőttoktatás, illetve az iskolai végzettséget pótló képzések jelenleg nem működnek Iszkaszentgyörgyön, így azok igénybevétele utazással és többletidő-ráfordítással jár.

A középfokú oktatásban tanuló felnőttek számára nem áll rendelkezésre települési szintű statisztika, ugyanakkor az önkormányzat részéről indokolt lenne olyan információgyűjtési és információ továbbítási mechanizmus kialakítása, amely elősegítheti a képzési lehetőségek célzott ajánlását.

3.2.7. Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi szempontokat kiemelten szem előtt tartva minden lehetséges eszközzel támogatja a mélyszegénységben élők és a településen élő roma család munkába állását. A Kormányhivatal munkaügyi szervezeteivel együttműködve, a közfoglalkoztatási programokon keresztül biztosít munkalehetőséget számukra. Bár a roma lakosság száma csekély, az önkormányzat célja, hogy ne alakuljon ki strukturális elkülönülés, vagy tartós inaktivitás a hátrányos helyzetű lakosok körében.

3.2.8. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén potenciálisan hátrányos helyzetbe kerülhetnek a nyugdíjhoz közel álló idősebb korosztályok, a kisgyermeket nevelő vagy gyermekvállalás után visszatérni kívánó nők, valamint a megváltozott munkaképességű személyek. Ezen csoportok számára a munkaerő-piaci visszatérés kiemelt nehézségeket jelent, különösen a korlátozott helyi lehetőségek és a rugalmas munkavégzés hiánya miatt.

Az önkormányzat törekszik arra, hogy a közfoglalkoztatás során minden munkavállaló méltó bánásmódban részesüljön, és senki ne tapasztaljon hátrányos megkülönböztetést nem, kor, vagy egészségi állapot alapján. Ezzel párhuzamosan indokolt lenne érzékenyítő, antidiszkriminációs szemléletformáló programok bevezetése is.

3.2.9. Digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A digitális kompetenciák hiánya ma már komoly gátja lehet a munkaerő-piaci érvényesülésnek, különösen az alacsony iskolai végzettségű, hátrányos helyzetű lakosság esetében. Iszka-

szentgyörgyön jelenleg nem működik célzott digitális kompetenciafejlesztő képzés, ugyanakkor elérhetőek bizonyos közösségi hozzáférési pontok – például a könyvtárban és a művelődési ház teleházában –, amelyek nyilvános internetelérést biztosítanak.

A szociális alapszolgáltatás munkatársai alkalmanként segítséget nyújtanak az ügyfelek számára az elektronikus ügyintézés (pl. ügyfélkapu-használat, online álláskereső) területén, de strukturált program még nem indult. A helyi digitális esélyegyenlőség javítása céljából indokolt lenne egy alapszintű képzési program bevezetése, különösen az idősebb és alacsony jövedelmű célcsoport számára.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküiséghez kapcsolódó támogatások

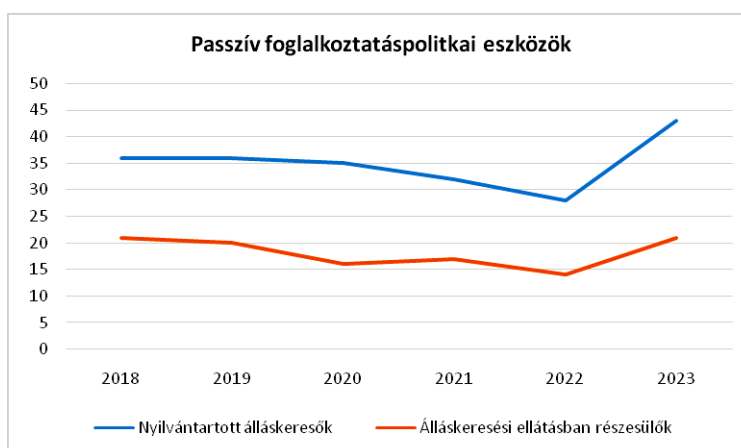
Az aktív korú népesség körében regisztrált álláskereső aránya Iszkaszentgyörgyön az elmúlt években jellemzően alacsony, 2–3% között mozgott. Az álláskeresői ellátásban részesülők száma stabilan tartotta magát, az érintettek körülbelül fele jogosult volt ilyen típusú támogatásra. Az álláskeresők száma a vizsgált időszakban – kisebb kilengésektől eltekintve – stagnálást mutatott, a létszám 28–43 fő között ingadozott.

Az önkormányzat célja, hogy lehetőség szerint minden foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT) részesülő személyt bevonjon a munkaügyi központ által koordinált közfoglalkoztatási programokba, biztosítva számukra a fokozatos visszavezetést az aktív munkaerőpiacra.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	36	2,54%	21	58,33%
2019	36	2,52%	20	55,56%
2020	35	2,46%	16	45,71%
2021	32	2,21%	17	53,13%
2022	28	1,90%	14	50,00%
2023	43	2,86%	21	48,84%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

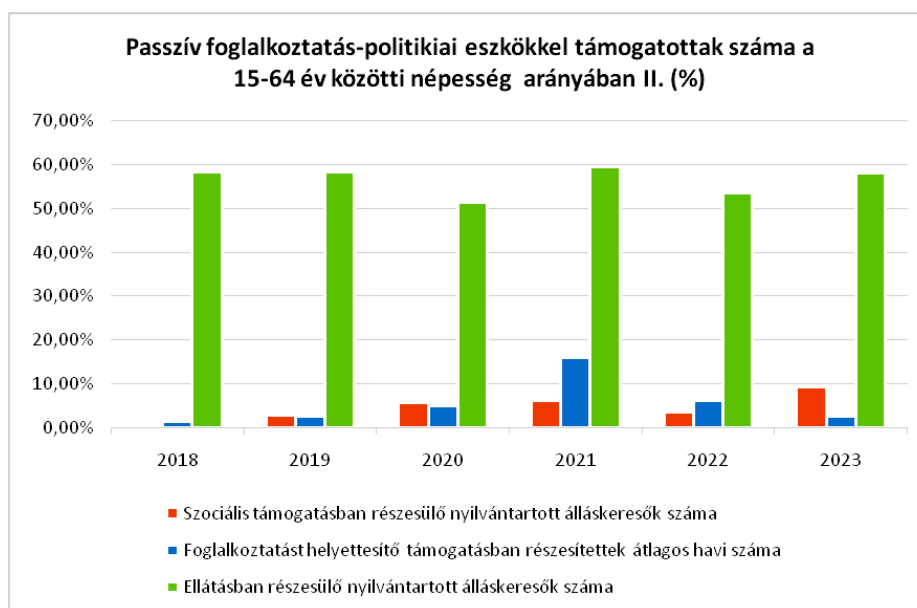
A 3.3.1. és 3.3.2. táblázatok adatai alapján látható, hogy az álláskeresőik körében a klasszikus szociális támogatások – különösen az FHT – aránya az utóbbi években jelentősen visszaszorult. A 2018–2023 közötti időszakban az FHT-ban részesülők havi átlagos száma rendre 1–5 fő között mozgott, miközben a regisztrált álláskeresőik több mint fele valamilyen ellátásban részesült. Ez arra utal, hogy a célzott ellátások elérhetősége fennmaradt, de egyre inkább a szűkebb célcsoport számára váltak hozzáférhetővé.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőik ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresőik száma		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresőik száma	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	0	0,00%	1	1,53%	21	58,33%
2019	1	2,78%	1	2,64%	21	58,33%
2020	2	5,71%	2	4,97%	18	51,43%
2021	2	6,25%	5	16,13%	19	59,38%
2022	1	3,57%	2	6,25%	15	53,57%
2023	4	9,30%	1	2,60%	25	58,14%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos adatok azt mutatják, hogy a regisztrált álláskeresőik milyen arányban részesültek az egyes ellátásokból. A legkevésbé a szociális támogatás volt jelen az ellátások közül. Az FHT-ban részesülők aránya a korábbiakhoz képest az elmúlt években minimálisra csökkent. A különféle ellátások a nyilvántartott álláskeresőik több mint felét segítették az elmúlt időszakban.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatások esetszáma stabilan alacsony maradt – évente átlagosan 2–3 fő részesült ezekben az ellátásokban, ami jelzi a támogatási for-

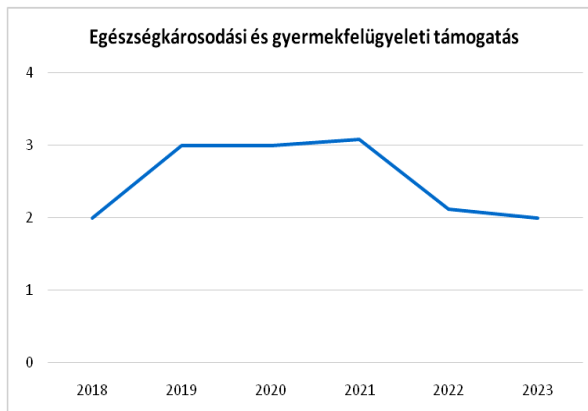

mák marginális jelenlétét a települési ellátási rendszerben. Az alacsony esetszám részben a szigorú jogosultsági feltételekre, részben a célcsoport létszámára vezethető vissza.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (fő)
2018	2
2019	3
2020	3
2021	3
2022	2
2023	2

Forrás: TeIR, KSH

A támogatások szabályozási környezete az elmúlt időszakban folyamatosan változott, így az egyes ellátások igénybevételi lehetőségeit jelentősen befolyásolták az országos jogszabályi módosítások, különösen a szociális ellátórendszer decentralizálása és a célzottabb támogatási elvek előtérbe helyezése.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakhatási viszonyok Iszkaszentgyörgyön kedvező képet mutatnak. A 3.4.1. számú táblázat alapján a lakásállomány folyamatos bővülést mutat, 2018 és 2023 között 135 új lakás került bejegyzésre. Ugyanakkor az új építések száma jelentősen ingadozik, ami a lakásépítési kedv és a piaci kereslet alakulásától is függ.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

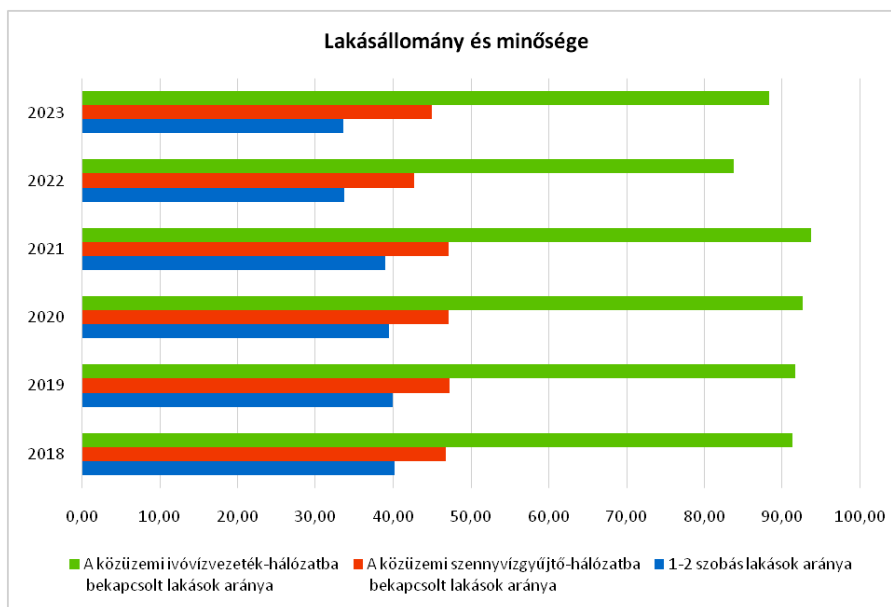
Év	Lakás-állomány (db)	Épített lakások száma	Épített lakások száma 1000 lakásra	1-2 szobás lakások aránya	A közütemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya	A közütemi ivóvíz-vezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya
	db	db	db	%	%	%
2018	747	2	2,68	40,16	46,72	91,30
2019	754	7	9,28	39,92	47,21	91,64
2020	763	9	11,80	39,45	47,05	92,53
2021	770	8	10,39	38,96	47,01	93,64
2022	878	11	12,53	33,71	42,60	83,71
2023	882	4	4,54	33,56	44,90	88,32

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az 1–2 szobás lakások aránya évről évre csökken, ami azt jelezheti, hogy a lakásállomány szerkezete a nagyobb alapterületű lakások irányába tolódik el – ezzel párhuzamosan azonban fokozódhat az alacsony jövedelmű, kisebb lakásigényű háztartások lakhatási nehézsége.

A közütemi szennyvíz- és ivóvízhálózatba bekötött lakások aránya továbbra is magas, bár 2022-ben az ivóvíz-szolgáltatásba bekapcsolt lakások arányában csökkenés látható, amely fejlesztési igényt jelez.

A településen jelenleg nincs önkormányzati tulajdonban lévő bérlakás, illetve szociális célú lakóingatlan, így az ilyen irányú igények kizárólag piaci alapú megoldásokkal kezelhetők. Hajléktalan személy nem él a településen, és a lakhatási szegregáció jelei sem mutatkoznak

A lakhatással kapcsolatos leggyakoribb probléma a közütemi díj- és lakáshitel-tartozás. Bár ezek a jelenségek országosan is problémát jelentenek, Iszkaszentgyörgyön az önkormányzati tapasztalatok alapján jelenleg nem számottevők.

Lakhatást segítő támogatások

A lakhatási nehézségekkel küzdők támogatása Iszkaszentgyörgyön települési támogatás formájában történik, amely magában foglalja a lakhatási költségekhez – például közütemi díjakhoz, lakbérhez, albérleti díjhoz vagy tüzelőanyag-költségekhez – nyújtott hozzájárulásokat is. E támogatások igénybevétele jellemzően átmeneti jövedelemcsökkenés, váratlan élethelyzet, vagy más krízishelyzet indokolja.

A 3.4.3. számú táblázat adatai szerint az egyéb önkormányzati támogatásban részesülők száma az elmúlt években jelentősen nőtt: 2019-ben 9 főről 2023-ra 54 főre emelkedett. Ez a trend rámutat arra, hogy a lakhatási költségek növekedése, valamint a háztartások kiszolgáltatottsága fokozottabban jelenik meg, még akkor is, ha a statisztikai elszámolás nem minden esetben különíti el a támogatási típusokat.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma
	Fő	Fő
2018	n.a.	30
2019	n.a.	9
2020	n.a.	10
2021	n.a.	28
2022	n.a.	39
2023	n.a.	54

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás konkrét formáit a jegyző állapítja meg, igazodva a villamos energia, a víz- és csatornadíj, a távhő, a szemétszállítás, a lakáshitel, vagy albérlet költségeinek enyhítéséhez.

Eladósodottság

Az eladósodottság mértékéről helyi szinten nem áll rendelkezésre strukturált adatbázis, mivel annak feltárása kizárólag önkéntes bejelentésen, vagy a szociális alapellátással való kapcsolat-felvételen keresztül történhet. Az érintettek jellemzően csak akkor fordulnak segítségért, amikor pénzügyi problémáik már súlyosbodtak – így a megelőzés lehetőségei korlátozottak.

A szociális szolgálat családsegítő munkatársai rendszeresen találkoznak a pénzügyi instabilitás jeleivel, és igyekeznek tanácsadással, pénzügyi tudatosságot erősítő beszélgetésekkel, vagy közvetlen támogatással segíteni. Bár országos szinten a közműhátralékok és hiteltartozások komoly gondot jelentenek, Iszkaszentgyörgyön jelenleg nem beszélhetünk tömeges eladósodottságról. A támogatást kérők száma a tapasztalatok szerint mérséklődött, de ez nem feltétlenül a problémák megszűnésére, sokkal inkább az igénybevételi hajlandóság csökkenésére utalhat.

3.5. Lakhatás egyéb jellemzői, telepek, szegregátumok helyzete

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés Iszkaszentgyörgy belterületein általánosan biztosított, ugyanakkor a településrészek közötti különbségek az elérhetőség mértékében időnként eltérőek lehetnek. A lakhatási körülmények összességében javuló tendenciát mutatnak, amit a közműellátottság folyamatos fejlődése és az évről évre növekvő számú új építésű lakások is alátámasztanak.

A településen nem található elkülönült szegregátum, vagy jogilag is értelmezhető telep. A külterületi lakóövezetek közül a kisiszakai rész külön figyelmet érdemel, ahol az utóbbi években megnövekedett a beköltözések száma. Az itt élők számára az önkormányzat – a közvilágítás és az utak karbantartása mellett – közszolgáltatásokhoz való hozzáférést is biztosít, így a lakók életminősége fokozatosan javul.

A kisiszkai területre történő betelepülés háttérében gyakran a kedvezőbb telek-, és ingatlan-árak állnak, ami vonzó lehetőséget jelent az elszegényedett, vagy lakhatási válságba került családok számára. A téli közlekedés időnként nehézséget jelent, elsősorban a hóeséses napokon, ugyanakkor a településközpont elérhetősége alapvetően biztosított. Az önkormányzat tulajdonában álló tanyabusz rendszeresen szállítja az itt élő gyermekeket óvodába és iskolába, így az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés is megoldott.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.1. Egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Iszcaszentgyörgyön az egészségügyi alapszolgáltatások biztosítása az önkormányzat kiemelt feladata. A településen működő háziorvosi praxis heti öt napon keresztül áll a lakosság rendelkezésére, amelyet vállalkozási formában 1 háziorvos és 1 asszisztens lát el. A központi orvosi ügyeleti rendszer keretében a hétvégi és munkaidőn túli ellátást Székesfehérváron vehetik igénybe a betegek.

A gyermekorvosi szolgáltatás 2018-ban megszűnt, azonban az alapellátás részeként működő védőnői hálózat, valamint az iskolaorvosi szolgálat keretein belül továbbra is biztosított a gyermekek egészségügyi ellátása. A fogorvosi ellátás heti két alkalommal történik, a helyi rendelőben, külön szerződés alapján. A rendelő akadálymentesített, és heti egy alkalommal vészteljesítés lehetősége is biztosított.

A településen működik gyógyszerár, amelynek nyitva tartása illeszkedik az orvosi rendelések időpontjához. A külterületeken élők számára a tanyagondnoki szolgálat 2008 óta biztosítja a háziorvoshoz, illetve a székesfehérvári egészségügyi intézményekhez történő eljutást.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyógyszerárak és fiók-gyógyszerárak száma	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	31	6,05
2019	1	0	0	1	29	4,63
2020	1	0	0	1	32	5,83
2021	1	0	0	1	32	4,09
2022	1	0	0	1	35	4,78
2023	1	0	0	1	27	4,14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma az elmúlt öt évben csökkenő tendenciát mutat, ami a lakosság szociális és egészségi helyzetének változásáról is tájékoztatást ad.

Az ápolási díjban részesülők száma ugyanebben az időszakban stabilnak tekinthető, ami az otthonápolásra szoruló gyermekek és hozzátartozóik folyamatos jelenlétét jelzi.

3.6.2. Prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés lehetősége

Az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés céljából rendszeres szűrőprogramok működnek a településen, összhangban az 51/1997. (XII.18.) NM rendelet előírásaival. Ezek a programok elősegítik a betegségek korai felismerését és az időben történő kezelést.

A településen eseti jelleggel további szűrővizsgálatok is elérhetők, például látásvizsgálat, vérnyomás- és koleszterinszint-mérés, valamint a szív- és érrendszeri rizikók felmérése. A 45 év feletti nők mammográfiai vizsgálatát két évente a körzetközponti szűrőállomás biztosítja.

3.6.3. Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A település oktatási-nevelési intézményeiben biztosított a fejlesztő pedagógiai és rehabilitációs szolgáltatás az arra rászoruló gyermekek számára. A korai fejlesztés lehetősége jelenleg nem megoldott helyben – ennek bevezetése középtávon indokolt lehet, figyelembe véve az érintett családok anyagi terheit és a szakszerű támogatás szükségességét.

3.6.4. Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az óvodai és iskolai közétkeztetés során az egészséges táplálkozás szempontjai meghatározó szerepet kapnak. Az ételek helyben, a nemrég korszerűsített óvodai konyhában készülnek, ahol a higiéniai előírások maradéktalan betartása mellett törekednek az alapanyagok frissességére, a változatosságra és a tápanyagarányok egyensúlyára is.

3.6.5. Sportprogramokhoz való hozzáférés

Iszkaszentgyörgyön többféle sportolási lehetőség áll rendelkezésre a lakosság különböző korosztályai számára. A helyi sportegyesület a labdarúgás terén nyújt folyamatosan szervezett keretek közötti sportolási lehetőséget, jól felszerelt pályával. Emellett a lakosság kezdeményezésére zumba, kangoo és női torna is elérhető az iskola tornatermében.

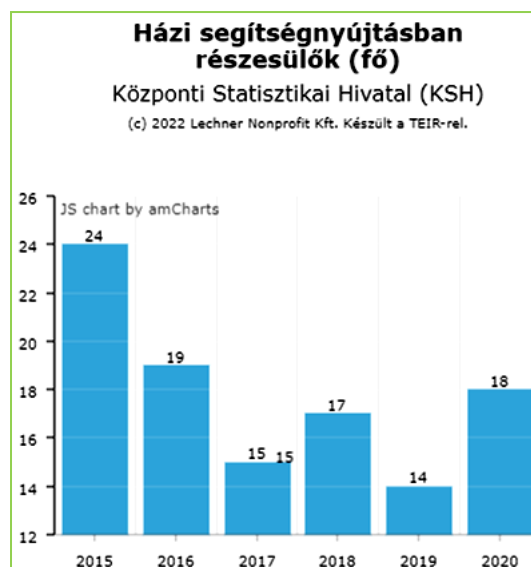
Az IKSZT keretében karate, jóga és senior örömtánc foglalkozások zajlanak, amelyeken gyermekek és felnőttek egyaránt részt vehetnek. A helyi Pagoda SE heti két karateedzést szervez, így a település sportélete sokszínű és aktív.

3.6.6. Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Iszkaszentgyörgy Szociális Intézményi Társulás, amelynek székhelye a településen található, biztosítja a szociális alapszolgáltatásokat – így a házi segítségnyújtást és a szociális étkeztetést is. Az intézmény akadálymentesített épületben működik, és a térség több településére kiterjedően látja el feladatait.

A házi segítségnyújtás igénybevétele az elmúlt években 14–24 fő között ingadozott. A szolgáltatás az otthonukban önellátásra nem teljesen képes időskorúak és egészségi állapotuk miatt segítségre szoruló személyek számára biztosít támogatást a mindennapi életvitel fenntartásában.

A szociális étkeztetést a helyi óvodai konyha biztosítja, az ételek kiszállítását pedig a társulás végzi. A koronavírus-járvány idején az igénybevevők száma jelentősen megnövekedett, ami a rászorultság időszakos emelkedését jelezte. Azóta a létszám fokozatosan visszaállt a korábbi 25–30 fős átlagra.

A településen az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások mindenki számára elérhetők, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményeit szem előtt tartva. A szolgáltatások

biztosításakor sem életkor, sem nem, sem szociális helyzet alapján nem tapasztalható megkülönböztetés.

A jelenlegi adatok alapján megállapítható, hogy **szegregációs folyamatok sem a lakhatás, sem az egészségügyi, szociális, vagy oktatási szektorban nem azonosíthatók**. A jövőben is indokolt a hátrányos helyzetű csoportok célzott nyomon követése, valamint a megelőző jellegű, közösségi programok kidolgozása és megvalósítása.

3.7. Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

3.7.1. A közösségi élet színterei, fórumai

Iszkaszentgyörgy közösségi életének legfőbb színterét a 2011-ben átadott **Integrált Községi és Szolgáltató Tér (IKSZT)** jelenti, amely a helyi társadalom összetartó erejét hivatott támogatni. Az IKSZT egyúttal otthont ad a **községi könyvtárnak**, ahol a lakosság számára **ingyenes internetelés** is biztosított, hozzájárulva a digitális felzárkózáshoz.

A településen több klub- és közösségi forma is működik – ezek közül említésre méltó a **Foltvarró Klub**, a **Kötő-kör**, a **Nóta-kör**, valamint az **Önkéntes Tűzoltó Egyesület**, amelyek a Szociális Intézményben, illetve az IKSZT-ben tartják foglalkozásaikat.

Az IKSZT rendszeres helyszínt biztosít:

- közösségi programoknak,
- ifjúsági rendezvényeknek és információszolgáltatásnak,
- kulturális eseményeknek,
- szabadidős tevékenységeknek,
- tematikus klubfoglalkozásoknak,
- valamint a civil szervezetek által szervezett eseményeknek.

A **községi infrastruktúra** további erőssége a jól felszerelt sportpálya, valamint a tornaszobával rendelkező köznevelési intézmények jelenléte. A települési könyvtárban évente több mint ezer egységet kölcsönöznek ki, ami a lakosság kulturális aktivitását jelzi.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság

Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)	Sportcsarnok, sportpálya léte	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma	Közművelődési intézmények száma
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	1 093	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.7.2. Községi együttélés jellemzői, helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Iszkaszentgyörgy lakói között a **békés és együttműködő viszony a jellemző**. Etnikai vagy vallási feszültségek nem jelentkeztek az elmúlt években, a településre az elfogadás és a kölcsönös tisztelet kultúrája jellemző. Az itt élő közösség nyitott, befogadó, és képes a harmonikus együttélésre a különböző háttérű csoportok között is.

3.7.3. Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A közösségi szolidaritás megnyilvánulásai számos helyi kezdeményezésben testet öltenek. A **Karácsony előtti cipősdoboz-akció** évek óta jelentős szerepet játszik a rászoruló családok megsegítésében. A **Katolikus Karitás** és a **Református Nőszövetség** rendszeres használtruhagyűjtési és adományozási akciói szintén elismerésre méltóak.

A Karitás évente legalább kétszer – Húsvét és Karácsony előtt – **élelmiszersomagokat** juttat el a nehéz helyzetű családokhoz, valamint évente egyszer **pelenkaprogramot** is indít kisgyermekes rászorulókat támogatására. A szervezet a menekültek ellátásában és segítésében is aktív, amellyel a globális szolidaritás helyi megnyilvánulását is biztosítja.

3.7.4. A helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Iszkaszentgyörgy lakosságának összetétele kulturális szempontból homogén, a legutóbbi felmérések szerint **egy család vallotta magát roma nemzetiségűnek**. Velük kapcsolatban semmilyen konfliktusról, vagy közösségi feszültségről nem érkezett visszajelzés, teljes értékű tagjai a település társadalmának. Más etnikai csoport jelenleg nem él a településen. Ennek ellenére a program célja, hogy a jövőbeni esetleges kulturális sokszínűség befogadására és támogatására is megfelelő válaszokat tudjon adni.

3.7.5. Helyi lakossági önszerveződések

A településen aktív és sokszínű civil élet tapasztalható. A közösségi aktivitás főbb szereplői:

- **Római Katolikus Egyház,**
- **Katolikus Karitás,**

- Református Egyház,
- Református Nőszövetség,
- Foltvarrók („Házi cérnák”),
- Községi Sportegyesület,
- Kulturális és Szabadidősport Egyesület,
- Önkéntes Tűzoltó Egyesület,
- Polgárőr Egyesület,
- Szentgyörgy Néptáncsoport,
- Természet- és Környezetvédő Egyesület.

Ezen szervezetek rendszeresen szerveznek programokat, rendezvényeket, amelyek hozzájárulnak a helyi közösségi élet élénkítéséhez, valamint a társadalmi kohézió erősítéséhez.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Iszkaszentgyörgy községben **nem működik roma nemzetiségi önkormányzat**, így e téren együttműködés, partnerség vagy tevékenység nem azonosítható. Ugyanakkor az önkormányzat nyitott arra, hogy amennyiben a jövőben igény merül fel a nemzetiségi önkormányzat létrehozására, támogassa annak megalakulását és működését az esélyegyenlőség elveinek figyelembevételével.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A mélyszegénységben élők és a romák helyzetének, esélyegyenlőségének vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartósan munkanélküliek csak közfoglalkoztatásban tudnak elhelyezkedni, az elsődleges munkaerőpiacra történő kilépésük akadályozott.	Foglalkoztatáspolitikai – munkaerő-piaci re-integrációt támogató mentorálás és készségfejlesztés.
Alacsony iskolai végzettség és digitális kompetenciahiány akadályozza a munkaerőpiaci elhelyezkedést.	Oktatáspolitikai – alapkészségeket és digitális tudást fejlesztő helyi képzési lehetőségek biztosítása.
A háztartások egy része időszakosan anyagi krízisbe kerül (pl. rezsifizetési gondok), ami tartós bizonytalanságot okoz.	Szociálpolitika – információnyújtás és adminisztratív segítségnyújtás a krízistámogatási formákhoz való hozzáféréshez.
Egyes családok számára a megfelelő lakhatási körülmények tartós biztosítása nehézséget jelent.	Lakáspolitikai – szociális lakhatást, vagy lakáskorszerűsítést elősegítő programokhoz való kapcsolódás segítése.
A gyermekes háztartások nehezen tudják finanszírozni a tanévkezdéshez kapcsolódó eszközigényeket.	Oktatási esélyteremtés – tanévkezdési támogatásokhoz, adománygyűjtési akciókhoz való lakossági kapcsolódás ösztönzése.

A helyi közösségi támogató hálók és civil kapcsolatok megerősítésre szorulnak a társadalmi integráció elősegítése érdekében.	Közösségfejlesztés – alulról jövő, helyi részvételen alapuló közösségi kezdeményezések támogatása és hálózatosodás.
A szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyes csoportok számára akadályozott (információhiány, közlekedés).	Területi esélyegyenlőség – szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító információs és mobilitási támogatás.
Alacsony iskolai végzettség és kompetenciahiány a felnőtt roma lakosság körében.	Felnőttképzés és alapképzettség-fejlesztés – helyi tanulási alkalmak, kompetenciaalapú képzések.
Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozott a bizalmatlanság és intézményi távoltság miatt.	Bizalomépítő és inkluzív közösségi programok – alacsonyküszöbű tanácsadás és facilitálás.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői, gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Iszkaszentgyörgy lakossága 2021-ben 2 297 fő volt, amelyből 493 gyermekkorú, azaz a település népességének 21,5%-át ők tették ki. A gyermekek jelenléte jelentős súlyt képvisel a helyi társadalomban, amely megerősíti az őket érintő ellátások és szolgáltatások szerepét.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma	1 146	1 151	2 297	49,89%	50,11%
0-2 évesek			93		4,05%
0-14 éves	211	213	424	9,19%	9,27%
15-17 éves	31	38	69	1,35%	1,65%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 0–14 éves korosztályban 424 fő van, ezen belül kiegyenlített a nemek aránya. A 15–17 éves serdülők száma 69 fő. Az adatok alapján a település népessége fiatalos szerkezetűnek mondható, de a népességmegtartó képesség hosszú távú fenntartása érdekében kiemelt figyelmet igényel a gyermekes családok támogatása és a fiatalok helyben tartásának ösztönzése.

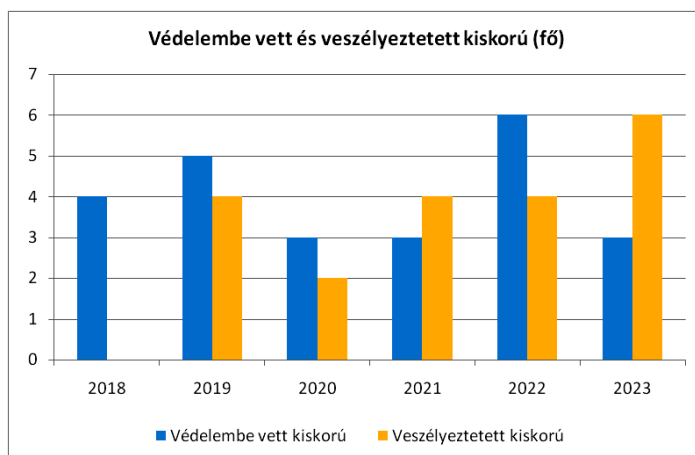
4.1.1. Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek helyzete

A védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak száma mérsékelt szinten mozog. Az intézkedések mögött legtöbbször a szülői kompetenciák hiánya, a felelőtlen életvitel, vagy az iskolai mulasztások állnak. A 2013-ban történt jogszabályi változás következtében a védelembe vétel a járási hivatal hatáskörébe került, ami csökkentette ugyan a helyi ügyintézők terheit, de az esetek időben történő észlelését is nehezítheti. A preventív szemléletű közösségi figyelem és a korai jelzőrendszer megerősítése továbbra is kiemelt fontosságú.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2018	4	n.a.
2019	5	4
2020	3	2
2021	3	4
2022	6	4
2023	3	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek súlyos veszélyeztetésének alacsony az előfordulása Iszkaszentgyörgyön. Ez nem jelenti azt, hogy a gyermeket nevelő családok életében ne lennének olyan tényezők, amelyek nehézséget jelentenek, csupán arról van szó, hogy krízishelyzetek kialakulására nem került sor. A problémák felhalmozódása esetén szükséges lehet a segítő közreműködés felajánlására és mindenképpen szerencsés a problémákra való odafigyelés a jelenlegi, viszonylag kedvező körülmények között is, preventív jelleggel.

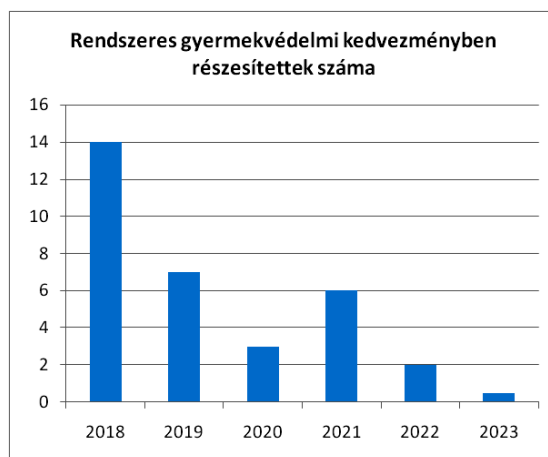
4.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma az elmúlt öt évben látványosan csökkent, a 2018. évi 14 főről 2023-ra mindössze 1 főre. Ez a tendencia kedvező képet mutat, ugyanakkor fontos értelmezni az adatok mögött húzódó okokat is. Egyes esetekben a tényleges hátrányos helyzet nem jelenik meg a hivatalos nyilvántartásokban, például a nem bejelentett élettársi kapcsolatok torzíthatják a jogosultság megállapítását. A támogatás célja a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, ezért az elérhetőségéről való hiteles és rendszeres tájékoztatás elengedhetetlen.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (Fő)
2018	14
2019	7
2020	3
2021	6
2022	2
2023	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A törvény meghatározása értelmében hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akit **családi körülményei, szociális helyzete miatt védelembe vettek**, illetve akiknek **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultságát megállapították. E csoporton belül **halmozottan hátrányos helyzetű** az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvoda gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az **iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be** sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A hátrányos helyzetűnek minősülő gyermekekre vonatkozó adatszolgáltatást viszonylag megbízhatónak találták az erre irányuló felmérések, azonban a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó adatok pontatlanok.

A kedvezményre jogosult gyermekek családjában az egy főre jutó jövedelem olyan alacsony mértékű, amely anyagi szempontból megalapozza a gyermekek hátrányos helyzetét.

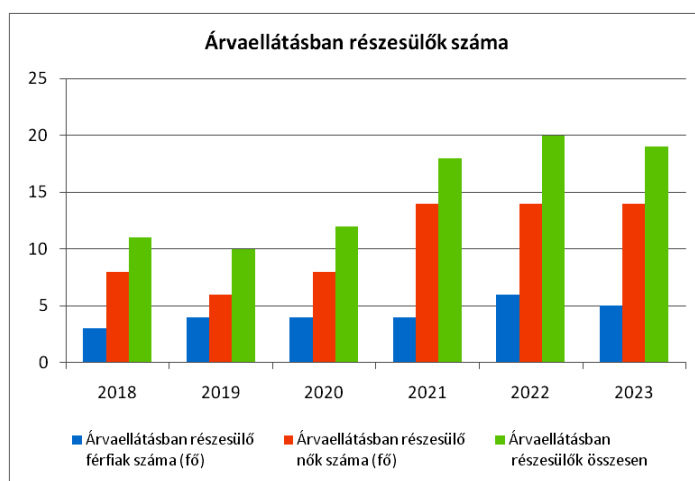
4.1.3. A gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Az árvaellátásban részesülő gyermekek száma 2018 és 2023 között évi 10–20 fő között mozgott, stabil tendenciát mutatva. A juttatás összege az elhunyt szülő nyugdíjának 30–60%-a lehet, a jogosultsági feltételektől függően. Bár Iszkaszentgyörgyön ez a támogatás viszonylag kevés gyermeket érint, mégis fontos része a szociális hálónak, különösen azokban az esetekben, amikor a gyermekek életkörülményei hirtelen és súlyosan megváltoznak.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő)	Árvaellátásban részesülők összesen (fő)
2018	3	8	11
2019	4	6	10
2020	4	8	12
2021	4	14	18
2022	6	14	20
2023	5	14	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.2. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Iszkaszentgyörgy területén nem található szegregátum vagy telepszerű lakókörnyezet, így ilyen körülmények között élő gyermekek helyzete nem releváns a településen. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek ne igényelnének kiemelt figyelmet – az ő társadalmi integrációjuk továbbra is alapvető feladat.

4.3. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Iszkaszentgyörgyön biztosított az egészségügyi alapellátás (háziiorvosi, fogorvosi, iskola-egészségügyi és védőnői ellátás), valamint a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatá-

sokhoz való hozzáférés. A jogszabályban előírt kötelező feladatokat az önkormányzat teljesíti, és a településen működő szolgáltatások megfelelő színvonalat képviselnek.

4.3.1. A védőnői ellátás jellemzői

A védőnői szolgálat Iszkaszentgyörgy és Bakonykúti községek közös körzetében működik. Heti rendszerességgel elérhető a csecsemő- és kisgyermek tanácsadás, valamint a várandósgondozás. A védőnői szolgálat nemcsak a klasszikus feladatokat látja el, hanem az iskolaegészségügyi ellátás is hozzá tartozik. A betöltött álláshely folyamatos jelenléte stabil működést biztosít, a prevenciós munkát és a családokkal való kapcsolattartást pedig kiemelten támogatja.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)	0-3 év közötti gyermekek száma (fő)	Átlagos gyermekszám védőnőnként (fő)
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.2. Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Iszkaszentgyörgyön 2018 óta önálló gyermekorvosi praxis nem működik. A gyermekek házi-orvosi ellátása felnőtt háziorvos által történik, aki vegyes praxis keretében látja el a település lakosságát. Az elmúlt években nem történt változás e téren: a szolgáltatások száma állandó, az önkormányzat rendszeres kapcsolatot tart fenn az egészségügyi szolgáltatóval a minőségi ellátás biztosítása érdekében.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt háziorvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.3.3. A 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0–7 éves gyermekek speciális fejlesztési szükségleteinek kielégítése helyben biztosított. Az óvodai nevelés keretében elérhető a TSMT (Tervezett Szenzomotoros Tréning), amely a mozgásos feladatokon keresztül elősegíti az idegrendszeri érést, a finom- és nagymozgások fejlődését, valamint javítja az érzékelés, észlelés, térbeli tájékozódás és ritmusérzék kialakulását. A tréningek a gyermekek fejlődéséhez igazodva fokozatosan nehezednek. A logopédiai és fejlesztőpedagógusi ellátás heti rendszerességgel elérhető az érintettek számára, hozzájárulva a tanulási és viselkedési problémák megelőzéséhez és kezeléséhez.

4.3.4. Gyermejjóléti alapellátások, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A gyermejjóléti alapellátások célja, hogy elősegítsék a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, megelőzzék a veszélyeztetettséget és támogassák a családban történő nevelést. Iszkaszentgyörgy önkormányzata 2013. július 1-jétől önálló szervezeti keretben látja el a gyermejjóléti és szociális alapszolgáltatásokat. Az ellátások akadálymentesített épületben működnek, ahol biztosított a családsegítés, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, valamint a gyermejjóléti szolgáltatás is. Az ellátás integrált megközelítése lehetővé teszi a szükségletekhez igazodó, komplex segítségnyújtást.

4.3.5. Gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A településen a gyermekek napközbeni ellátása elsősorban az óvodai és iskolai nevelés keretében biztosított. A mini bölcsőde szolgáltatás 2021 óta működik 16 férőhellyel, teljes kihasználtsággal. Családi napközi, családi vagy házi gyermekfelügyeleti forma nem elérhető jelenleg. A HEP intézkedési terve kiemelten foglalkozik a napközbeni gyermekellátás fejlesztési lehetőségeivel, különösen a kisgyermekes szülők munkavállalásának elősegítése céljából.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődeiférőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	16	14	0	0
2022	0	0	0	0	16	15	0	0
2023	0	0	0	0	16	16	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.3.6. Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi feladatellátás Iszkaszentgyörgyön szabályozott keretek között történik. A veszélyeztetett gyermekek eseteiben a járási gyámhivatal, valamint a gyermekjóléti szolgálat közösen jár el. A településen működő észlelő-jelzőrendszer aktívan részt vesz a prevencióban, a gyermekekkel foglalkozó szakemberek rendszeres esetmegbeszéléseken értékelik a krízishelyzeteket. A családgondozó folyamatos kapcsolatot tart fenn a szolgálati partnerekkel, és szükség esetén esetkonferenciákat szervez. A gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatások szorosan összefonódnak, a hatékony segítségnyújtás csak összehangolt munkával valósulhat meg.

4.3.7. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A szociális alapszolgáltatás keretében működő családsegítés célja, hogy támogatást nyújtson a krízishelyzetbe került családoknak, személyeknek életvezetési nehézségeik kezelésében. Az intézmény munkatársai személyesen és telefonon is elérhetők krízisintervenció, információnyújtás, jogi tanácsadás, adományközvetítés, pszichológiai segítség és védett házba való eljutás ügyintézésének segítésére. A digitális oktatáshoz, tanuláshoz szükséges feltételek biztosítása, valamint az iskolai szünetek idején szervezett programok is hozzájárulnak a gyermekek jólétéhez. A családgondozó közösségi programokat, terápiás és fejlesztő programokat, valamint adományelosztást is szervez.

4.3.8. Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidei programokhoz való hozzáférés

Iszkaszentgyörgy gyermekei számára az egészségfejlesztés kiemelt figyelmet kap, amelynek fő színtere a helyi általános iskola. A rendszeres testnevelés mellett a sportegyesület keretein belül szervezett fociedzések és karatefoglalkozások biztosítanak mozgási lehetőséget. A tanítási szünetek idején az IKSZT által szervezett szabadidős és közösségi programok révén a gyermekek értékes és tartalmas időtöltési lehetőségekhez jutnak.

4.3.9. Gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) és ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés Iszkaszentgyörgyön az intézményi és szünidei időszakban is biztosított. Az intézményi ellátás keretében jogszabály alapján biztosított az ingyenes vagy kedvezményes étkezés a rászoruló gyermekek számára. A normatív kedvezmények és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők jogosultsága alapján történik az ellátás. A szünidei gyermekétkeztetés megszervezése a hatályos törvényi előírásoknak megfelelően történik, a szülő kérelme alapján. Az ingyenes tankönyvellátás is biztosított a jogosult tanulók számára a köznevelési intézményekben.

4.3.10. Eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

A település vonatkozásában nem releváns szempont.

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. Az ellátórendszerek keretein belül megvalósuló tevékenységek, a településen élő minden gyermek számára egyaránt elérhetőek.

4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A hatályos jogszabályi előírások alapján hátrányos helyzetűnek azok a gyermekek minősülnek, akiknek családi vagy szociális körülményei indokoltá teszik a védelembe vételt vagy jogosultságuk fennáll rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. Halmozottan hátrányos helyzetűnek azok a gyermekek tekinthetők, akik szülője vagy törvényes képviselője legfeljebb az általános iskola nyolcadik évfolyamát végezte el, valamint azok, akik tartós nevelésbe vétel alatt állnak.

4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül
	Fő	Fő	%
2018	85	0	0,00
2019	98	0	0,00
2020	102	0	0,00
2021	91	0	0,00
2022	100	1	1,00
2023	110	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Iszkaszentgyörgy településen az óvodai adatok szerint 2018 és 2023 között szinte nem volt jelen hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, csupán egyetlen évben (2022-ben) regisztráltak 1 fő ilyen státuszú óvodást.

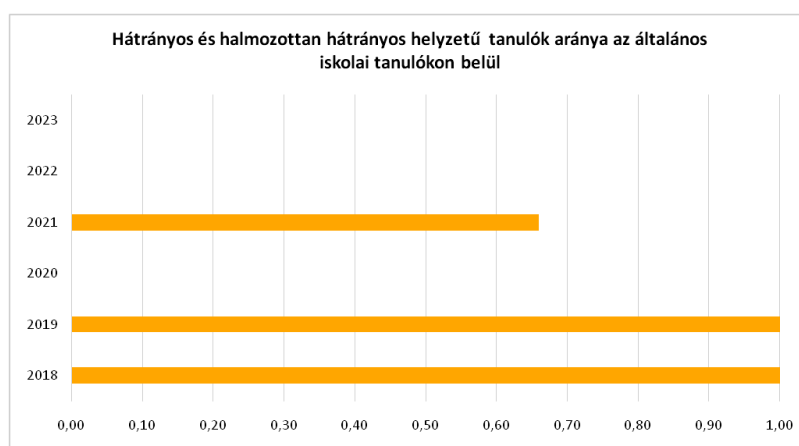
Az általános iskolai tanulók körében a vizsgált időszak első felében még előfordultak hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, de 2020-tól gyakorlatilag megszűnt ez a jelenlét. A statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek aránya jelentős mértékben csökkent, mára a köznevelésben gyakorlatilag nincs jelen ilyen státuszú tanuló.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	12	8,57
2019	n.a.	10	6,71
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	1	0,66
2022	n.a.	0	0,00
2023	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

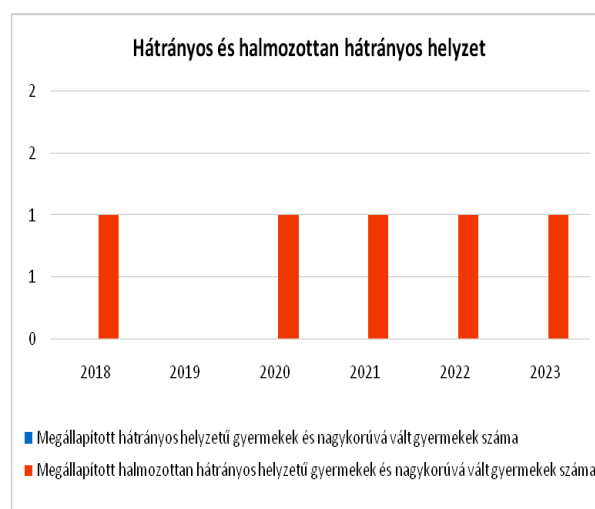

Középszintű nappali rendszerű oktatás nincs a településen.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
	fő	fő
2018	0	1
2019	0	0
2020	0	1
2021	0	1
2022	0	1
2023	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ezzel együtt fontos a prevenció és az érzékenyítő pedagógiai gyakorlatok fenntartása, különösen az integrált oktatásban részt vevő sajátos nevelési igényű gyermekek esetében, akik szá-

mára fejlesztőpedagógus és gyógypedagógus biztosítja az egyéni szükségletekre szabott fejlesztést.

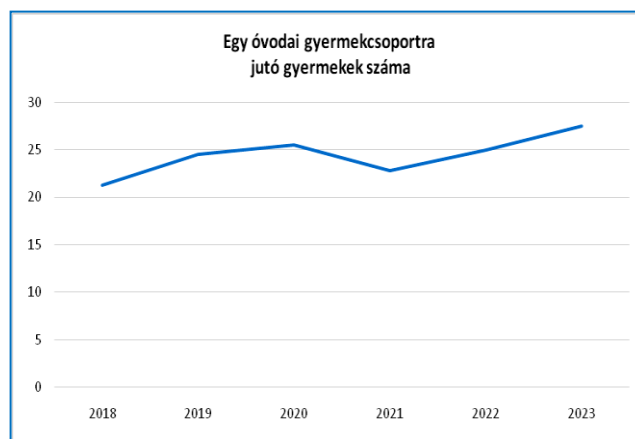
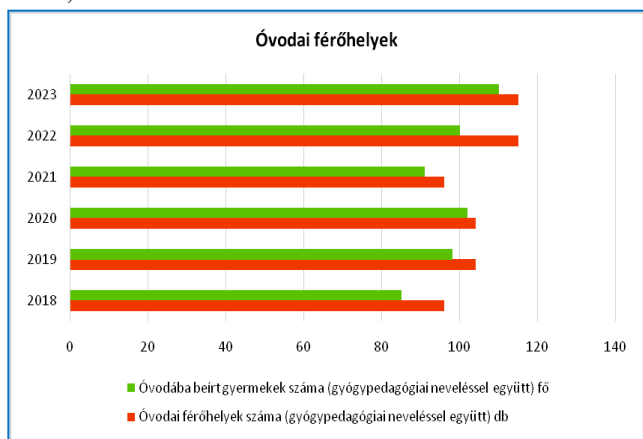
4.4.2. A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

Iszkaszentgyörgyön működik egy nyolc osztályos általános iskola, egy négy csoportos óvoda, valamint egy 16 férőhelyes mini bölcsőde. A gyermeklétszám alakulása és a születésszám tendenciái határozzák meg az intézmények jövőbeni kapacitásait. A 2014 óta érvényben lévő törvényi kötelezettség, miszerint hároméves kortól óvodai nevelésben kell részt venni, nem hozott számottevő növekedést a településen, mivel a szülők eddig is éltek ezzel a lehetőséggel. Az elmúlt években azonban enyhe emelkedés volt tapasztalható az óvodai beíratások számában, ezért a férőhelyek bővítése is szükségessé vált.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma – gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma
2018	n.a.	4	96	1	85	0	0	21
2019	n.a.	4	104	1	98	0	0	25
2020	n.a.	4	104	1	102	0	0	26
2021	n.a.	4	96	1	91	0	0	23
2022	n.a.	4	115	1	100	0	0	25
2023	n.a.	4	115	1	110	0	0	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az intézményekben nemcsak a hagyományos nevelés, hanem a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése is biztosított – különféle szakterületen képzett fejlesztőpedagógusok, logopédusok, gyógypedagógusok és mozgásfejlesztő szakemberek részvételével.

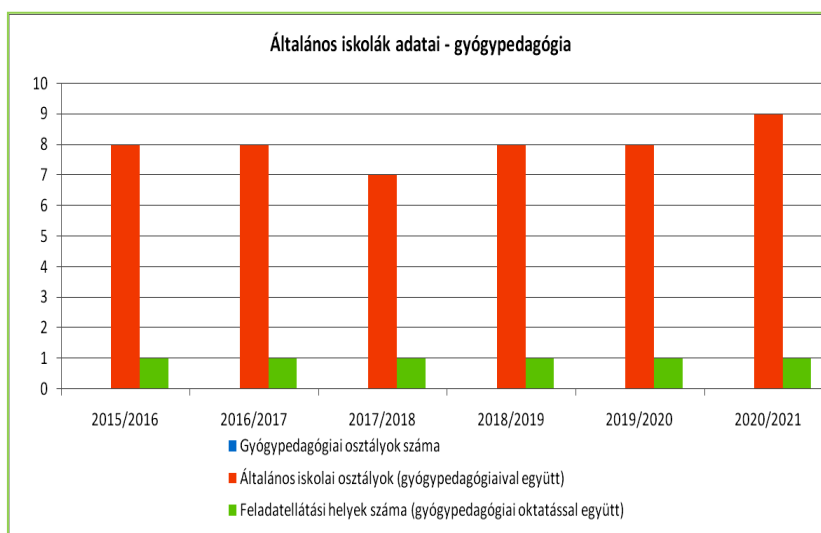
Az iskolában valamennyi évfolyam elérhető, az osztályok létszáma kiegyensúlyozottan 17–20 fő közötti. Az iskolába bejáró gyermekek aránya csökkent, 17–23% közötti értékekkel, ami a helyi ellátás stabilitását és népszerűségét jelzi.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban
	db	db	db	fő	%
2018	0	8	1	17,50	22,86
2019	0	8	1	18,63	17,45
2020	0	7	1	19,71	21,74
2021	0	8	1	18,88	23,18
2022	0	8	1	20,00	19,38
2023	0	9	1	17,67	19,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

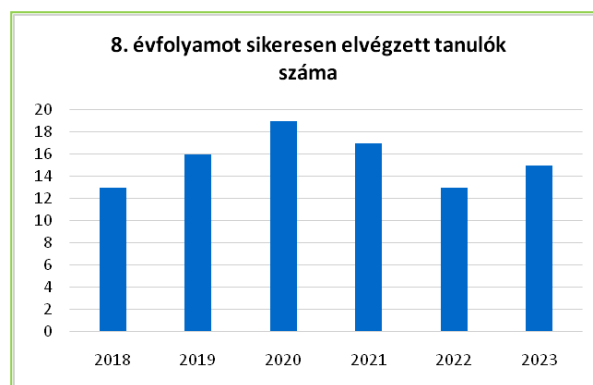

Gyógypedagógiai osztály nem működik az intézményben, de az integrált nevelés jól megvalósul és egyelőre nem mutatkozott speciális igény erre vonatkozóan.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (Fő)
2018	13
2019	16
2020	19
2021	17
2022	13
2023	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.3. Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A település köznevelési intézményeiben nem történt sem jogsértő diszkrimináció, sem jogellenes elkülönítés. A nevelési-oktatási környezet befogadó, az egyenlő bánásmód elvének betartása alapvető szempont az intézmények működésében.

4.4.4. Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

Mivel Iszkaszentgyörgyön mindössze egy iskola, egy óvoda és egy mini bölcsőde működik, az intézmények közötti különbségek vizsgálata nem releváns. Az oktatás hatékonyságát helyi szinten biztosítja a pedagógusok felkészültsége, valamint a fejlesztő és gyógypedagógiai szolgáltatások elérhetősége. Az intézményrendszer alkalmas az eltérő szükségletekkel rendelkező gyermekek integrált nevelésére.

4.4.5. Előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Iszkaszentgyörgy településen jelenleg nem működik Biztos Kezdet Gyerekház vagy tanoda típusú szolgáltatás. A gyermekjóléti alapellátásokat az önkormányzat önállóan biztosítja, így minden rászoruló gyermek számára hozzáférhetők a szociális támogatások és fejlesztő szolgáltatások. A szünidei gyermekétkeztetés igénybevétele alacsony, az elmúlt öt év adatai szerint évente legfeljebb egy-két gyermek vett részt benne. E téren a jogosultak aktivizálása, valamint az igénybevételt ösztönző tájékoztatás továbbra is indokolt.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	1
2019	n.a.	n.a.	n.a.	3
2020	n.a.	n.a.	n.a.	1
2021	n.a.	n.a.	n.a.	5
2022	n.a.	n.a.	n.a.	1
2023	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az anyagi okból veszélyeztetett gyermekek száma csökken, de tanulmányi előmenetelükhöz támogatás szükséges.	Oktatáspolitikai – tanórán kívüli fejlesztő programok és egyéni mentorálás biztosítása tanulási lemaradások megelőzésére.
A nyári időszakban a gyermekfelügyelet napközbeni biztosítása nehézséget okoz a családok számára.	Családpolitika – közösségi terekben szervezett napközis programok, gyermekmegőrzés és kreatív szabadidős tevékenységek támogatása.
Hátrányos helyzetű gyermekek sportolási lehetőségei korlátozottabbak.	Egészségmegőrzés és sport – célzott sportprogramok, mozgásfejlesztés és ingyenes sporteszközhasználat biztosítása.
A gyermekek kulturális és művészeti esélyei egyenlőtlenül alakulnak.	Kulturális esélyegyenlőség – helyi művészeti nevelés, alkotóműhelyek, művészeti táborok szervezése és támogatása.
A gyermekek szociális készségeinek fejlesztése nem integrált módon történik.	Szociális kompetenciafejlesztés – közösségi nevelési programok, érzékenyítő foglalkozások és kortárssegítő rendszerek bevezetése.
A gyermekek digitális készségeinek fejlettsége jelentős különbségeket mutat.	Digitális esélyegyenlőség – informatikai fejlesztések és eszközhasználati kompetenciák fejlesztése iskolán kívüli térben.
A szabadidős, kulturális és sportolási lehetőségek elérhetősége korlátozott, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek számára.	Esélyteremtő gyermekprogramok – helyi szabadidős, sport és tehetséggondozó lehetőségek.
A digitális eszközhasználatához szükséges készségek és eszközök egyenlőtlenül oszlanak meg.	Digitális felzárkóztatás – eszközhozzáférés, digitális írástudás fejlesztése gyermekeknek.
Helyi szintű gyermekvédelmi és iskolai jelzőrendszer működése nem elég összehangolt.	Gyermekevédelem – jelzőrendszeri szereplők közötti együttműködés és szakmai protokollok fejlesztése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők társadalmi és gazdasági helyzetének kérdésköre hosszú történeti múltra tekint vissza: Európában a felvilágosodás korától kezdődően, majd a XIX. század második felétől világszerte elinduló nőmozgalmak nyomán fokozatosan nyert teret a nemek közötti egyenlőség elve. A XX. század végére a fejlett országok alkotmányos szinten is rögzítették a nők és férfiak jogegyenlőségét, napjainkban pedig a hangsúly a diszkriminációmentes társadalmi gyakorlat megvalósítására, az esélyegyenlőség érdemi érvényesítésére helyeződött át.

Az esélyegyenlőség megvalósítása azt jelenti, hogy a nemek közötti különbségek ne jelentsenek hátrányt sem a jogérvényesítés, sem a társadalmi érvényesülés terén. Magyarország – nemzetközi összehasonlításban – ezen a téren még jelentős lemaradással küzd. A nők foglalkoztatási esélyei, a karrierépítési lehetőségek, az anyasághoz kapcsolódó munkaerő-piaci kihívások és a munka-magánélet egyensúlyának nehézségei mind hozzájárulnak a nemek közötti strukturális különbségek fennmaradásához.

A nemi esélyegyenlőség alapelvei értelmében a nők és férfiak minden állampolgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében egyenlő elbánásban kell részesüljenek. Ez kiterjed a munkavállalásra, előmenetelre, szociális biztonságra, valamint a munkafeltételek egyenlőségére is. A Munka Törvénykönyve és az egyenlő bánásmódról szóló törvények e szabályozást megerősítik, azonban a gyakorlatban még mindig jelentős mértékű egyenlőtlen-ségek tapasztalhatók, melyek hátterében a társadalmi berögződések és a munkaerőpiac struk-turái állnak.

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági szerepének erősítése és foglalkoztatási esélyeinek növelése alapvető társa-dalmi-gazdasági célkitűzés. A Munka Törvénykönyve 12. §-a egyértelműen előírja az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését a munkaviszony minden szakaszában. A nők ese-tében külön figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: a nemre, családi állapotra, anya-ságra és terhességre.

Az egyenlő értékű munka elve alapján a díjazás során figyelembe kell venni az elvégzett munka jellegét, minőségét, mennyiségét, az elvárt végzettséget és a munkakörülményeket is. A nők diszkriminációjának megelőzése érdekében különösen fontos az objektív, teljesítmény-alapú szempontrendszer alkalmazása a foglalkoztatásban.

5.1.1. Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

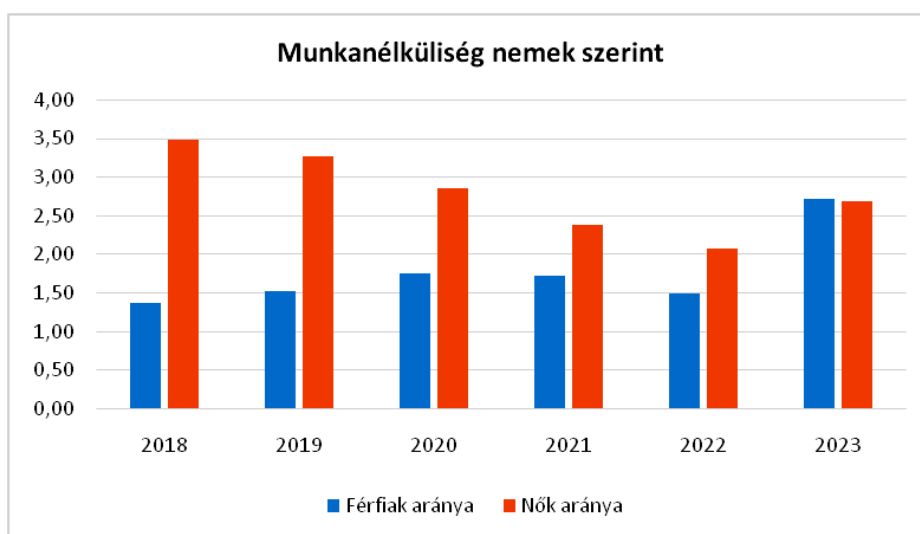
Az iszkaszentgyörgyi statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy a nők munkanélküliségi rátája hosszú távon általában meghaladja a férfiakét. Bár az elmúlt években csökkenő tenden-cia mutatkozott az álláskeresők számában, a nők aránya továbbra is magasabb a tartós mun-kanélküliek körében. A helyi munkahelyi kínálat, az alacsony iskolai végzettség és a gyer-mekneveléshez kapcsolódó intézményes támogatások hiánya mind hozzájárulnak a nők mun-kaerő-piaci hátrányaihoz.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben, a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (%)	Nők aránya (%)	Összesen
2018	1,38	3,48	2,43%
2019	1,52	3,27	2,40%
2020	1,76	2,86	2,31%
2021	1,73	2,38	2,06%
2022	1,49	2,08	1,79%
2023	2,72	2,68	2,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

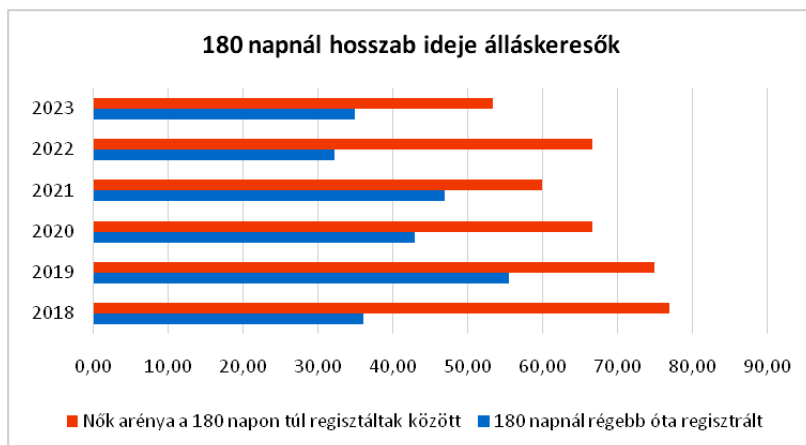

A pályakezdő nők esetében kedvező kép rajzolódik ki: viszonylag alacsony számuk jelzi, hogy a fiatal nők egy része sikeresen helyezkedik vagy továbbtanul. Az önkormányzat számára fontos feladat ezeknek a fiataloknak a támogatása a munkaerőpiacra történő sikeres belépéshez, különös tekintettel a helyi lehetőségekhez igazított képzések és pályaeorientációs programok megerősítésére.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
	%	%
2018	36,11	76,92
2019	55,56	75,00
2020	42,86	66,67
2021	46,88	60,00
2022	32,14	66,67
2023	34,88	53,33

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

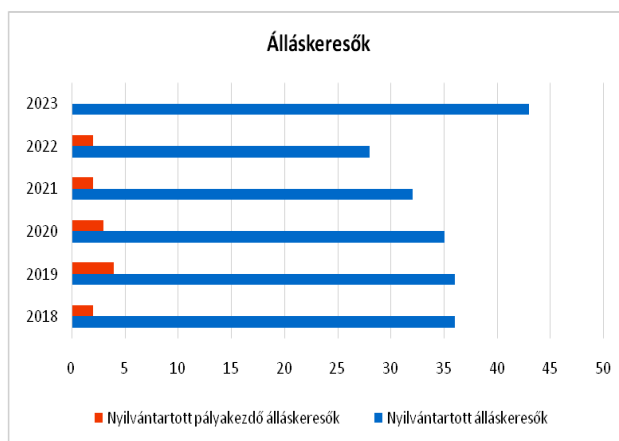
A férfiakat alacsonyabb munkanélküliségi ráta jellemezi, mint a nőket. Hazánkban ugyanis a gyermekvállaláshoz kötődő ellátások európai összehasonlításban relatíve hosszú idő távolmaradást tesznek lehetővé a nők számára a gyermek születését követően. Ehhez járul hozzá, hogy a munkába való visszatérést a családi és munkahelyi kötöttségek összeegyeztetését segítő intézmények hazánkban nem igazán elterjedtek (pl. a részmunkaidős foglalkoztatás lehetősége, távmunka lehetősége, munkahelyi bölcsőde).

A fiatalok foglalkoztatását az önkormányzat saját hatáskörben csak a közfoglalkoztatási programokon keresztül tudja segíteni. A 18-29 éves pályakezdő álláskeresők száma 2-5 fő között volt, ami kedvező abból a szempontból, hogy nagyon kevés fiatal kerül munkanélküli státuszba Iszkaszentgyörgyön.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (Fő)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (Fő)
2018	36	2
2019	36	4
2020	35	3
2021	32	2
2022	28	2
2023	43	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önkormányzatnak nincs konkrét adatgyűjtése arról, hogy a pályakezdő munkanélküliek milyen iskolai végzettséggel, kompetenciákkal illetve érdeklődéssel rendelkeznek. A pályakezdő fiatalok esetében a legcélravezetőbb segítség az elsődleges munkaerőpiacra történő bejutás, és a munkatapasztalat megszerzésének támogatása.

5.1.2. Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A nők általában aktívabban vesznek részt képzési és reintegrációs programokban, ami a település szintjén is érzékelhető. Ez a nyitottság kiaknázható: a célzott, nők számára is releváns

tematikájú képzések és kompetenciafejlesztő programok növelhetik az elhelyezkedés esélyét. A település szociális és gazdasági szereplőivel való együttműködés kulcsfontosságú e területen.

5.1.3. Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők foglalkoztatási esélyei korlátozottabbak, különösen a fizikai munkát igénylő ágazatokban. A nők esetében a fizikai terhelhetőség, valamint az adott munkakörökkel szembeni elvárások gyakran akadályt jelentenek. Ezért kiemelten fontos olyan képzési programok indítása, amelyek célja az alapkompenciák fejlesztése, a hiányszakmák betöltéséhez szükséges ismeretek átadása, figyelembe véve a helyi munkaerőpiac sajátosságait.

5.1.4. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Bár konkrét iszkaszentgyörgyi adat nem áll rendelkezésre, országos szinten a nemek közötti bérkülönbség továbbra is fennáll. A női munkavállalók gyakran olyan ágazatokban dolgoznak, ahol alacsonyabb a kereseti szint. Emellett a karrierépítés során is hátrányt szenvedhetnek, különösen a gyermekvállalás utáni visszatérés időszakában. A láthatatlan akadályok és a rejtett diszkrimináció érdemi kezelése átfogó munkahelyi szemléletformálást, érzékenyítést és családbarát intézkedéseket igényel.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

Iszkaszentgyörgyön egy óvoda működik, amely jelenleg megfelelő férőhely-kapacitással rendelkezik, és nyitvatartása igazodik a szülők munkarendjéhez. A településen 2021 óta mini bölcsőde is működik, ami jelentős előrelépést jelent a kisgyermekes szülők munkaerő-piaci visszatérésének támogatásában. Ugyanakkor nem állnak rendelkezésre információk családi napköziről, családbarát munkahelyi megoldásokról, vagy rugalmas munkavégzési lehetőségekről, ami hátráltathatja a kisgyermekes nők visszatérését a munka világába.

5.2.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (db)	0-3 év közötti gyermekek száma (fő)	Átlagos gyermekszám védőnőnként (fő)
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védőnői szolgálat Iszkaszentgyörgy és Bakonykúti községekre terjed ki. A szolgálat keretében a településen keddi napokon csecsemő- és kisgyermek-tanácsadás, valamint várandós tanácsadás is elérhető. A működő vegyes körzetben a védőnői tevékenység kiterjed az iskola-

egészségügyi feladatokra is. Betöltetlen védőnői státusz nincs, ami biztosítja az alapellátás folytonosságát.

A családi és magánéleti terhek döntően a nőkre hárulnak, akik a gyermeknevelés és idős hozzátartozók ellátása mellett gyakran munkát is vállalnak. Ezért kiemelt jelentőséggel bír a gyermekek számára biztosított napközbeni ellátás elérhetősége. Az óvoda és az iskola egyaránt biztosít teljes napos ellátást, ezzel hozzájárulva a szülők munkavállalásának támogatásához.

5.2.2. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	16	14	0	0
2022	0	0	0	0	16	15	0	0
2023	0	0	0	0	16	16	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezéssel, anya- és gyermekgondozással kapcsolatos feladatokat a védőnői szolgálat látja el, amely megelőző szemléletet képvisel. A védőnő munkája a várandósság zavartalan lefolyásának támogatását, a csecsemő- és kisgyermekkorú egészségügyi ellátás biztosítását és a megelőzésen alapuló gondozást foglalja magában. A feladatok között szerepel a nővédelem, a családtervezési tanácsadás, a gyermekágyas és szoptató anyák támogatása, a 0–6 éves korosztály gondozása, valamint a családgondozás.

A védőnő szoros kapcsolatban áll a családokkal, ezáltal valós rálátással bír a gyermekek és édesanyák helyzetére. A gyermekorvossal, háziorvossal és kisgyermekellátó intézményekkel való együttműködése a szolgáltatások integrált működését segíti. A védőnői tevékenység nemcsak egészségügyi, hanem lelki és szociális támogatást is nyújt az érintettek számára.

5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni, családon belüli erőszak Iszkaszentgyörgyön nem tekinthető jellemzőnek, de ennek hátterében gyakran a láthatatlanság áll: az áldozatok sok esetben nem mernek beszélni a velük történekről. A kistélepi környezet zártsága és az ismeretségi hálók sűrűsége egyaránt nehezítheti a bántalmazás felszínre kerülését. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a pszichés és verbális bántalmazás felismerésére és kezelésére is. A Családsegítő Szolgálat az

ilyen helyzetek kezelésére segítséget nyújt, szükség esetén rendőrségi bejelentés megtételét is támogatják.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Iszkaszentgyörgyön jelenleg nem működik anyaoththon vagy családok átmeneti otthona. Az ilyen típusú szolgáltatások Székesfehérváron és Veszprémben érhetők el. Krízishelyzet esetén a Szociális Alapszolgáltatási Intézmény munkatársai személyes és telefonos elérhetőséggel biztosítanak tanácsadást, információnyújtást és krízisintervenciót. Az intézmény térbeli és eszközbeli támogatást is nyújthat, különösen a digitális oktatás, tanulás terén.

Az intézmény közvetítést végez más ellátórendszerek felé (pl. pszichológus, jogi tanácsadás), valamint segítséget nyújt a hivatalos ügyek intézésében. Szükség esetén a bántalmazottak számára védett házba való eljutás és az ezzel kapcsolatos ügyintézés is támogatott. Az adományszolgáltatás, valamint az alapvető szociális ellátásokhoz való hozzáférés biztosítása szintén az intézmény szolgáltatási körébe tartozik.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

Iszkaszentgyörgy **képviselő-testületének hat tagja** közül jelenleg **három nő** tölti be e tisztséget. Az önkormányzatnál dolgozók között a nők aránya magasabb, ami részben a munkakörök jellege (adminisztratív, szociális, nevelési feladatok) miatt alakult így. A közéletben betöltött női szerepek növelése továbbra is fejlesztési irány lehet, különösen a részvételiség erősítése érdekében.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket fokozottan érintő, településszinten kimutatható társadalmi problémák nem jellemzőek, így jelenleg célzott intézkedés nem indokolt. Ugyanakkor a prevenciós szemlélet érvényesítése – különösen a családon belüli erőszak és az egyenlőtlen munkamegosztás terén – továbbra is fontos.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nőket érő hátrányos megkülönböztetés a munkaerőpiacon több formában is jelen van, különösen az alacsony jövedelmű, alulképzett vagy gyermeket nevelő nők körében.	Foglalkoztatáspolitikai – Esélyegyenlőségi szemléletformálás és a nők munkaerő-piaci helyzetét erősítő programok támogatása.
A 0–3 éves gyermekek számára elérhető bölcsődei ellátás férőhelyeinek száma nem	Családpolitika – Bölcsődei és gyermekellátási infrastruktúra fejlesztése a kisgyerme-

fedezze a helyi igényeket.	kes anyák munkavállalási lehetőségeinek bővítésére.
Az egészségügyi prevenciók lehetőségei nem érnek el minden női célcsoportot, különösen a veszélyeztetett egészségi állapotú vagy kisgyermekes nőket.	Egészségpolitika – Helyi szintű egészségfejlesztési programok, egészségtudatosságot erősítő rendezvények szervezése.
A gyermekes családok anyagi helyzete gyakran korlátozza a gyermekneveléshez szükséges alapvető eszközök beszerzését.	Szociálpolitika – Alacsony küszöbű, természetben nyújtott támogatások és közösségi adományozási formák ösztönzése.
A kisgyermekes anyák munkaerő-piaci visszatérését helyben kevés szolgáltatás segíti.	Munka és magánélet összehangolása – helyi gyermekfelügyeleti és rugalmas foglalkoztatási formák ösztönzése.
Nők vállalkozási aktivitása alacsony, vállalkozásindítási kompetenciák hiányosak.	Gazdasági önállóság fejlesztése – vállalkozásindítási képzések és mentorálás nőknek.
A nők mentális egészségi kockázatai fokozódnak az ellátási és gondozási terhek egyenlőtlen megoszlása miatt.	Mentálhigiénés szolgáltatások elérhetősége – közösségi pszichoszociális támogatások, női segítőközpont.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

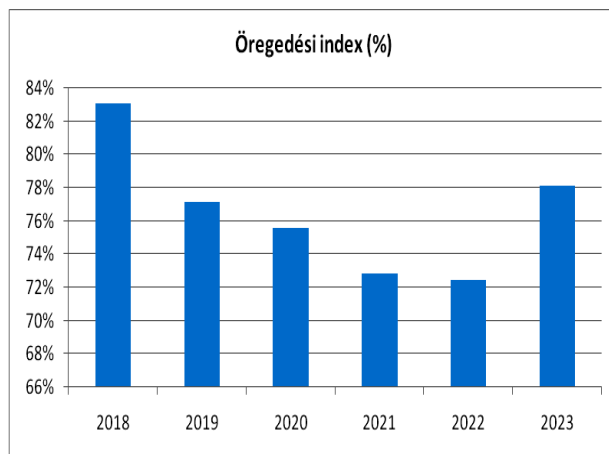
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői

Az öregedési index a 65 év feletti népességnek a 14 éves és annál fiatalabb korosztályhoz viszonyított arányát mutatja meg, amely hosszú távú demográfiai tendenciák előrejelzésére is alkalmas.

6.1.1. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2018	295	355	83,10%
2019	297	385	77,14%
2020	310	410	75,61%
2021	309	424	72,88%
2022	321	443	72,46%
2023	340	435	78,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A rendelkezésre álló adatok alapján Iszcaszentgyörgy tekintetében megállapítható, hogy a település korösszetétele kedvező tendenciát mutat. Az országos öregedési folyamattal ellentétben a fiatal korosztály részaránya növekszik, miközben az idősök aránya nem emelkedik jelentősen. A 0–14 évesek számának fokozatos bővülése, valamint a pozitív vándorlási egyenleg olyan együttes hatások, amelyek a népesség fiatalodását és a demográfiai egyensúly javulását vetítik előre. A következő években valószínűsíthető a lakosság további növekedése, mind a születésszám, mind a beköltözések számának alakulása alapján.

A településen élő nyugdíjasok számát a következő táblázat mutatja be:

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

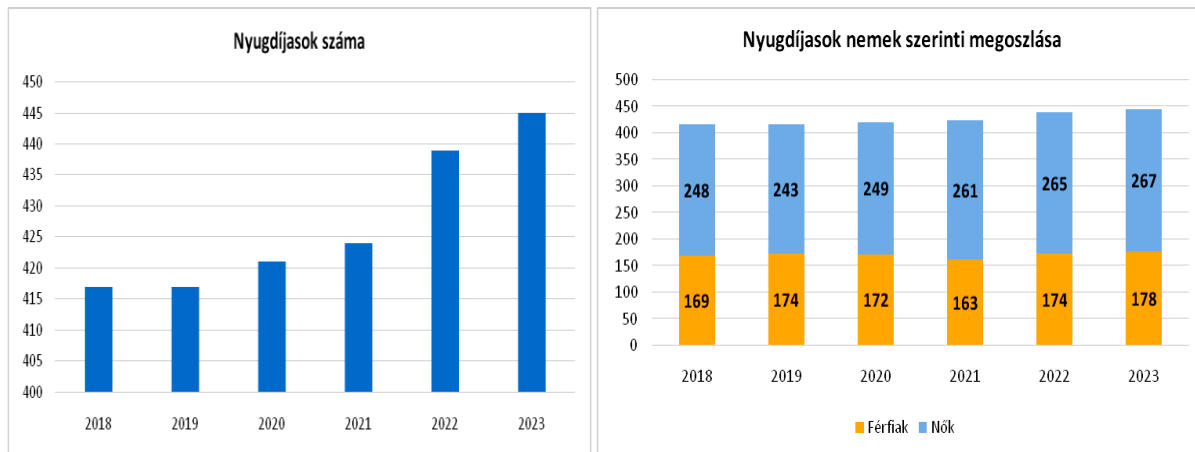
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2018	169	248	417
2019	174	243	417
2020	172	249	421
2021	163	261	424
2022	174	265	439
2023	178	267	445

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen élő idősök túlnyomó többsége öregségi nyugdíjban részesül, a nyugdíjas férfiak száma tartósan elmarad a nőké mögött. Ez a nemek közötti eltérő várható élettartamból adódik, amely országosan is megfigyelhető tendencia. Az időskorúak járadékában részesülők

száma nulla, ami arra utal, hogy a településen nem élnek olyan idős személyek, akik ne szereztek volna jogosultságot valamilyen típusú nyugdíjra vagy ellátásra.

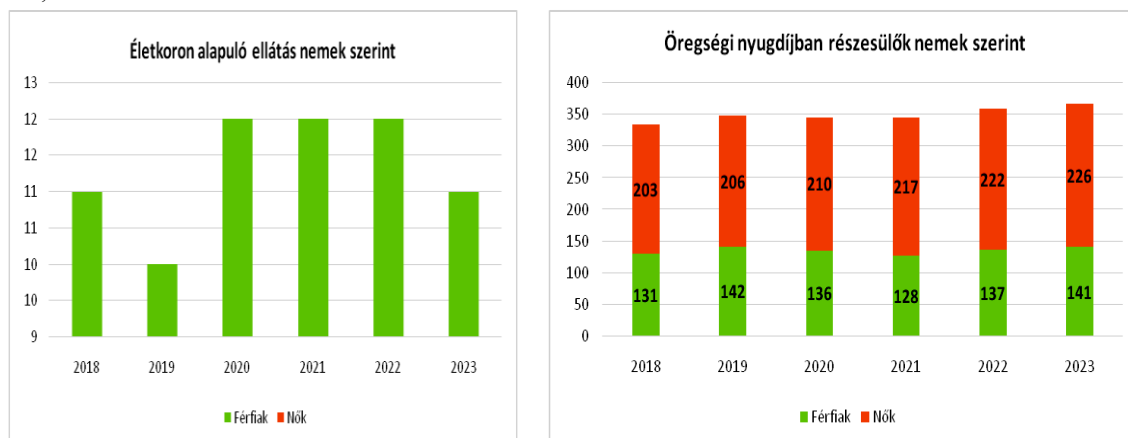

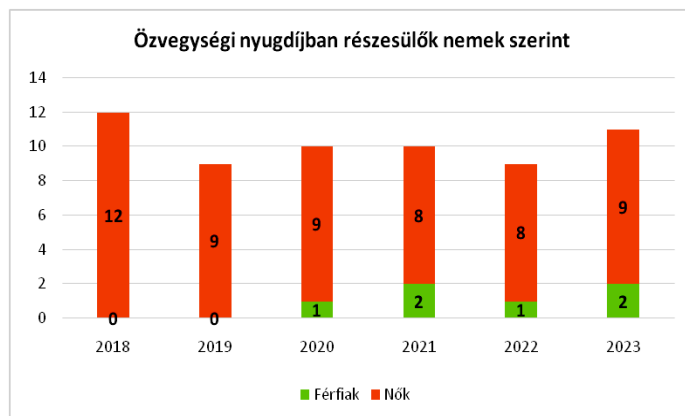
Az **időskorúak járadéka**, a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Az időskorúak járadéka azon nyugdíjkorhatárt elérő személyek számára biztosít szociális alapú támogatást, akik nem szereztek jogosultságot egyetlen jogcímen sem nyugdíjra, vagy annak összege alacsony és kiegészítésre van lehetőség a család jövedelme alapján. E támogatási forma csekély létbiztonságot nyújt. Iszkaszentgyörgyön ilyen ellátási formában egy lakos sem részesül.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő)
2018	11	0	131	203	0	12	0
2019	10	0	142	206	0	9	0
2020	12	0	136	210	1	9	0
2021	12	0	128	217	2	8	0
2022	12	0	137	222	1	8	0
2023	11	0	141	226	2	9	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2. Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjkorhatár fokozatos emelése mellett is jellemző, hogy az idősebb korosztály munkaerő-piaci pozíciói gyengülnek. Országos szinten az 55–64 éves korcsoport foglalkoztatási aránya elmarad az uniós átlagtól. Iszcaszentgyörgyön viszont mérsékelt kedvező folyamatok mutathatók ki: az 55 év feletti álláskeresőként való regisztrációja alacsony szinten stabilizálódott, és a tartós munkanélküliek száma is csökkenő tendenciát mutat.

6.2.1. Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Iszcaszentgyörgyön viszonylag alacsony az 55 év feletti álláskeresők száma, és nagyjából azonos szinten mozog. Ez azt igazolja, hogy a településen kedvező munkaerő-piaci folyamatok érvényesülnek, amelyben az idősebb korosztály is megtalálja a helyét.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	36	36	35	32	28	43
41-45 év	Fő	3	1	2	5	4	9
	%	8,33%	2,78%	5,71%	15,63%	14,29%	20,93%
46-50 év	Fő	4	5	5	2	5	4
	%	11,11%	13,89%	14,29%	6,25%	17,86%	9,30%
51-55 év	Fő	0	3	0	6	3	4
	%	0,00%	8,33%	0,00%	18,75%	10,71%	9,30%
56-60 év	Fő	1	1	5	2	1	5
	%	2,78%	2,78%	14,29%	6,25%	3,57%	11,63%
61 éves, vagy afeletti	Fő	11	12	10	8	7	8
	%	30,56%	33,33%	28,57%	25,00%	25,00%	18,60%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti adatainak idősoros elemzéséből megállapítható, hogy 40 év felett növekedett a munkanélküliek száma az elmúlt hat éves periódusban. A regisztrált álláskereső korosztály szerinti megoszlása alapján azonban látható, hogy a 60 év feletti munkapiaci helyzete továbbra is kiszolgáltatott. Az idősebb munkavállalókra jellem-

ző, hogy a létszámcsökkentések elsődlegesen őket érintik, a reintegrációjukhoz pedig célzott beavatkozások szükségesek.

Általában az életkor előrehaladtával egyre kisebb a munkavállalás esélye még akkor is, ha az általános munkanélküliségi arányok javulnak. A munkaerő-kínálatból az idősebb korosztályokat hátrébb sorolják a felvétel során. Kifejezett támogatásokkal, célzott kedvezményekkel, programokkal lehet csak ezen a piaci „törvényszerűsége” változtatni.

6.2.2. Tevékeny időskor lehetőségei a településen

A tevékeny időskor fogalma – például az élethosszig tartó tanulás, részvétel a közösségi tevékenységekben – Iszkaszentgyörgyön is jellemző, bár elsősorban informális keretek között jelenik meg. A helyi nyugdíjasok többek között foltvarró körben, hímző szakkörben, valamint ünnepi műsorokban aktívak, közösségformáló tevékenységük kiemelkedő. A formális foglalkoztatás ritkább, azonban az önkéntes, közösségi részvétel szerepe növekvőben van.

6.2.3. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A munkaerőpiacon az életkor alapján történő hátrányos megkülönböztetés továbbra is jelen van. Az idősebbek elhelyezkedési esélyei szűkülnek, miközben a nyugdíjkorhatár emelkedésével egyre hosszabb ideig maradnak aktív korúként a rendszerben. A diszkrimináció megelőzéséhez célzott támogatások, érzékenyítő programok és vállalati együttműködések szükségesek.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3.1. Idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Iszkaszentgyörgyön az idősek számára biztosított egészségügyi és szociális ellátások köre folyamatosan bővült. Az önkormányzat saját fenntartásban látja el az alapszolgáltatásokat, mint az étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés. A háziorvosi rendelés heti öt alkalommal biztosított, és helyben elérhető a vérvétel, valamint a reumatológiai szakrendelés is. Ezek az ellátások akadálymentes környezetben zajlanak.

A településen a háziorvosi ellátás heti öt alkalommal biztosított, egyéb esetben ügyelet Székesfehérváron található. Minden héten egy alkalommal vérvételi lehetőség is van a háziorvosi rendelőben, valamint hetente reumatológia szakrendelést is biztosít az önkormányzat, amit általában az idősebb korosztály vesz igénybe. Minden rendelés, szakrendelés akadálymentesített rendelőben történik.

A szociális étkeztetés igénybevétele a járványhelyzet idején jelentősen növekedett, és azóta is magasabb szinten stabilizálódott. A házi segítségnyújtásban és a nappali ellátásban részesülők száma szintén emelkedést mutat, jelezve az idősödő társadalom szolgáltatási igényének foko-

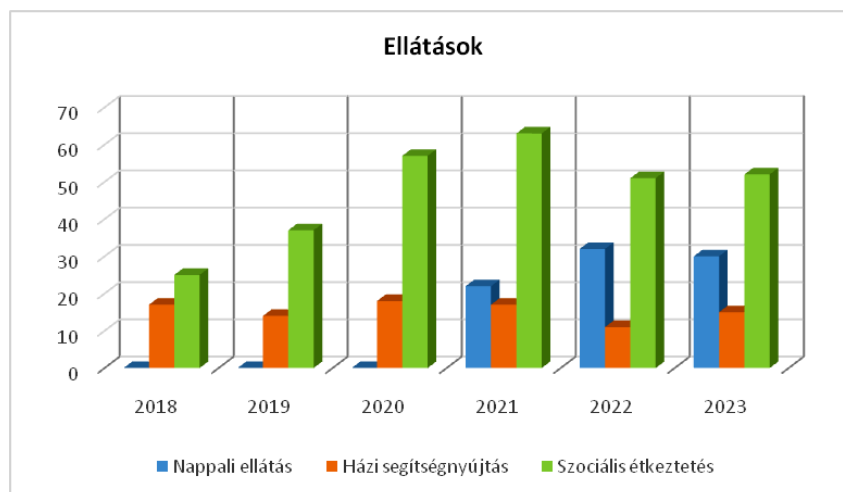
zódását. Az önkormányzat célja, hogy a jövőben tovább erősítse az idősek önálló életvitelének támogatását.

A családsegítés keretében személyre szabott mentálhigiénés és szociális támogatás is biztosított. A szolgáltatás fontos szerepet játszik az idősek életminőségének javításában, a társadalmi integráció erősítésében és az elszigetelődés megelőzésében.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	Házi segítségnyújtásban részesülők száma	Szociális étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	fő	fő
2018	295	0	17	25
2019	297	0	14	37
2020	310	0	18	57
2021	309	22	17	63
2022	321	32	11	51
2023	340	30	15	52

Forrás: TeIR, KSH Tstar

1. Szociális étkeztetés

Adatok alapján a szociális étkeztetést igénybe vevők száma 2020-tól kezdődően folyamatosan nőtt.

- A növekedés első üteme a COVID-19 világjárvánnyal hozható összefüggésbe, amikor a járványügyi korlátozások miatt az idősek mozgásteret csökkent, és fokozottan rászorultak az önkormányzati segítségre.
- A szolgáltatás iránti igény azonban a veszélyhelyzet elmúltával nem esett vissza a korábbi szintre, hanem magasabb szinten stabilizálódott. Ez arra utal, hogy az idősek körében tartósan megnőtt az igény az ilyen jellegű segítség iránt.

Ennek a változásnak az lehet a következménye, hogy az ellátás hosszú távon nagyobb kapacitást, stabil humán erőforrást és rugalmas logisztikai háttér biztosítását teszi szükségessé. Az

önkormányzatnak számolnia kell azzal, hogy a szolgáltatás bővítése nem csupán átmeneti intézkedés, hanem struktúra átalakítására irányuló igény.

2. Házi segítségnyújtás

Ennek a szolgáltatásnak az kihasználtságában is markáns növekedés tapasztalható, különösen az önálló életvitelt egyre kevésbé folytatni képes idősök számának emelkedésével párhuzamosan.

- Az emelkedés összefügg azzal, hogy a település népessége részben előregedő, részben idős hozzátartozót gondozó családokat fogad be, akik számára fontos, hogy a szülők a saját otthonukban, de mégis támogatottan élhessenek.

Ennek a változásnak az lehet a következménye, hogy az ellátási forma fokozott szakmai figyelmet és rugalmas munkaszervezést igényel – különösen a dolgozók leterheltsége, valamint az esetkezelési idő és az utazási távolságok optimalizálása miatt.

3. Nappali ellátás (idősek klubja)

A nappali ellátásban részesülők számának növekedése szintén 2020 után kezdett el markánsan növekedni, ami összefügg a pandémiát követő társas izoláció következményeivel, illetve a fokozott mentális és közösségi igénnyel.

- Ez a tendencia arra utal, hogy az időskorúak pszichés jóllétének és közösségi integrációjának támogatása kulcsfontosságú elemévé vált a helyi szociálpolitikai rendszernek.

Ennek a változásnak az lehet a következménye, hogy a jelenlegi infrastruktúra (férőhelyek, szakemberek, programkínálat) hosszú távon bővítést vagy differenciálást igényelhet, hogy képes legyen kezelni a változatos szükségleteket (pl. demenciával élők, önkéntes idős mentorok bevonása, napközbeni egészségügyi monitoring).

6.3.2. Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Iszkaszentgyörgyön az idősök kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférése megfelelő alapokon nyugszik, azonban a kínálat célzottabb fejlesztése indokolt. A településen működő közösségi színtér és könyvtár alkalomszerűen biztosít programokat az idősebb korosztály számára, ám ezek túlnyomórészt az ünnepi eseményekhez és országos programsorozatokhoz kötődnek. A rendszeres, idősekre szabott foglalkozások hiánya ugyanakkor korlátozza a kulturális részvétel lehetőségét, különösen a mobilitásukban korlátozott személyek esetében. A közösségi aktivitás erősítése érdekében fontos lenne az idősök érdeklődési köréhez igazított, kis létszámú klubfoglalkozások, kézműves körök, tematikus előadások vagy egészségmegőrző programok rendszeres megszervezése. Ezen túlmenően indokolt lenne az idősök programokhoz történő fizikai hozzáféréseinek javítása is, például közösségi szállítás megszervezésével, vagy az otthonmaradó idősök bevonásával online módon elérhető tartalmak kialakításán keresztül.

6.3.3. Idősek informatikai jártassága

Az időskorú lakosság körében tapasztalható digitális írástudásbeli hiányosságok jelentős akadályt képeznek az információhoz, valamint a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben. Iszkaszentgyörgyön – az országos trenddel összhangban – az idősebb korosztály túlnyomó többsége nem rendelkezik megfelelő informatikai jártassággal, különösen a 70 év feletti korosztályban. Bár a településen elérhető könyvtári internet-hozzáférés és néhány közösségi kezdeményezés alkalmanként biztosít segítséget az érdeklődőknek, ezek nem elegendőek az idősek digitális felzárkóztatásához. A digitális szakadék csökkentésére – különösen az elektronikus ügyintézés, egészségügyi szolgáltatások, valamint a kapcsolattartás terén – szükség lenne rendszeres, személyre szabott oktatásra és digitális mentori programokra. Ennek keretében a fiatalabb korosztály is bevonható lenne, generációk közötti együttműködés kialakításával, amely az idősek társadalmi integrációját is elősegítené.

6.3.4. Generációk közötti programok

A generációk közötti együttműködés erősítése kiemelt jelentőséggel bír Iszkaszentgyörgy közösségi életében, hiszen az idősek és a fiatalabb korosztályok közötti kapcsolat nemcsak a hagyományok továbbadását segíti, hanem hozzájárul a társadalmi kohézió fenntartásához is. A helyi intézmények, így különösen a könyvtár, az IKSZT és az általános iskola törekednek arra, hogy közös programokat szervezzenek, melyek keretében a gyerekek és fiatalok találkozhatnak az idősebb generáció tagjaival. Ilyen például a közös kézműveskedés, a mese- és élettörténet-mondó alkalmak, illetve az ünnepi készülődések, amikor a résztvevők együtt díszítenek, énekelnek, süteményt sütnek. E programok különösen fontosak a magány enyhítésében, a közösségi élmény megélésében, valamint az identitás erősítésében, melyben az idősek értékes tapasztalataikkal és történeteikkel aktívan részt vesznek. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a közös élmények hosszabb távon csökkenthetik az előítéleteket és erősítik az egymás iránti elfogadást. A generációk közötti párbeszéd és közös tevékenység hosszú távon elősegíti a szolidaritás és a társadalmi együttélés fenntartását, ezért további ösztönzése indokolt.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Iszkaszentgyörgyön az időskorúak részére biztosított programok jellemzően az egészségmegőrzést, a szabadidő hasznos eltöltését, valamint a közösségi kapcsolatokat erősítést célozzák. Az önkormányzat és a civil szféra alkalmanként szervez eseményeket, amelyek során az idősek lehetőséget kapnak a társas kapcsolatok ápolására és az aktív részvételre. Ugyanakkor az életkorral járó sajátos igények – például a csökkent fizikai aktivitás, a szenzoros képességek romlása, vagy a pszichés biztonság iránti fokozott igény – indokolttá tennék egy komplexebb, rendszeresebben működő idősprogram-struktúra kialakítását. Ide tartozhatnak például a mozgásos prevenciós foglalkozások, szűrőnapok, lelki egészséget támogató beszélgető-körök, illetve a demenciával élők és hozzátartozóik támogatását célzó szolgáltatások. A programkínálat összeállításánál kiemelten fontos az idősek bevonása az igényfelmérésbe, ezzel is elősegítve az önrendelkezés megélését és az aktív öregedés helyi szintű támogatását.

6.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>Az idők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az életkor előrehaladtával nő az egészségügyi kockázat, ezért fokozott figyelem szükséges a prevencióra és az egészségtudatosság erősítésére.	Egészségügyi prevenció és közösségi egészségfejlesztés – szemléletformáló programok, szűrések, tanácsadás támogatása.
Az idők informatikai jártassága hiányos, ami korlátozza a digitális eszközökhöz való hozzáférésüket és információs esélyegyenlőségüket.	Digitális kompetenciafejlesztés – alapszintű digitális képzések szervezése partnerszervezetek bevonásával.
Az idők szubjektív biztonságérzete csökkent, amit a társadalmi elszigetelődés és a település fizikai biztonsági kihívásai is erősítenek.	Közösségi biztonságpolitika – települési közbiztonság javítása, rendőri, polgárőri jelenlét erősítése, közösségi támogatás bővítése.
Nincs elérhető diétás étkeztetés a rászoruló idők számára, holott az életkor előrehaladtával nő az egyéni étrendi igény.	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése – házi segítségnyújtás és személyre szabott étkeztetés bővítése.
Az idők izolációja fokozódik, a helyben elérhető közösségi és integrációs programok hiánya miatt.	Közösségi szociálpolitika – idők nappali ellátásának fejlesztése, helyi közösségi programok indítása.
A kulturális és közösségi programokon való időskori részvétel alacsony, főként a fizikai elérhetőség, az információhiány és az alacsony motiváció miatt.	Közösségi művelődés – idők számára dedikált kulturális és közösségi programok szervezése, helyi tájékoztatás erősítése.
Az önkéntesség, közösségi szerepvállalás aránya alacsony az idők körében, pedig ezzel fokozható lenne az aktivitás és az önértékelés.	Aktív idősödés támogatása – helyi szintű időspontok, mentorklubok, önkéntes programok ösztönzése.
A szolgáltatáskapacitások bővülésével együtt nőtt az ellátotti létszám, ami hosszabb távon kihívásokat jelenthet az infrastruktúra és a személyi feltételek terén.	Szociális infrastruktúra-fejlesztés – intézményi kapacitásstervezés, humánerőforrás-bővítés, ellátásszervezés optimalizálása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

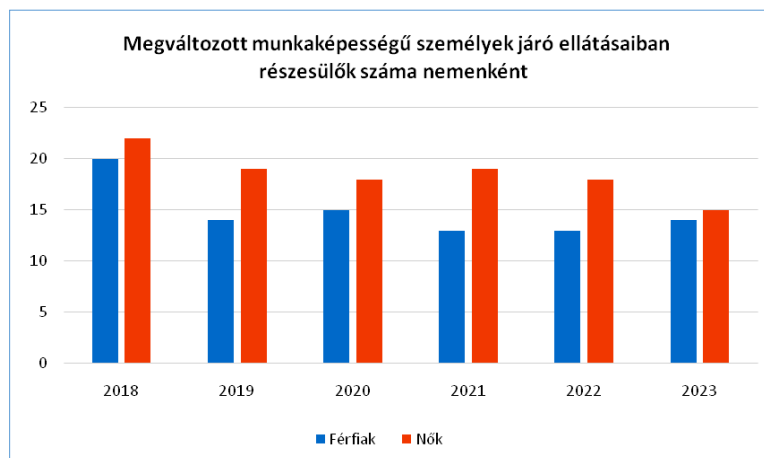
A fogyatékossgal élő személyek társadalmi részvételének előmozdítása és esélyegyenlőségének biztosítása érdekében a helyi önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az érintettek sajátos szükségleteire. A 1998. évi XXVI. törvény és a vonatkozó nemzetközi egyezmények alapján fogyatékosnak tekintendő az a személy, aki tartós vagy végleges, fizikai, érzékszervi, értelmi, kommunikációs vagy pszichoszociális károsodással él, mely – társadalmi és környezeti akadályokkal kölcsönhatásban – korlátozza a másokkal egyenlő részvétel lehetőségét.

Az érintettek életminőségét és beilleszkedési esélyeit jelentősen meghatározza az ún. ésszerű alkalmazkodás lehetősége, illetve az egyetemes tervezés elveinek helyi alkalmazása. A társadalmi befogadás elvéből következően a fogyatékos emberek számára biztosítani kell a mindennapi életvitelhez szükséges, megfelelően elérhető szolgáltatásokat és támogatásokat – különösen a helyi közösségi életbe való bekapcsolódásuk, egészségügyi ellátásuk és önállóságuk biztosítása érdekében.

7.1.1. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő férfiak száma (fő)	Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma (fő)	Összesen
2018	20	22	42
2019	14	19	33
2020	15	18	33
2021	13	19	32
2022	13	18	31
2023	14	15	29

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.1. Fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Iszkaszentgyörgyön jelenleg nincs működő védett foglalkoztató, és a vállalkozások körében sincs példa fogyatékossgal élők alkalmazására. A településen élő érintettek száma alacsony, és leginkább családi környezetben élnek, így a munkaerőpiacon való részvételük eseti, és inkább személyes kapcsolatok révén valósul meg.

A közfoglalkoztatási program keretében ugyanakkor az önkormányzat nyitott az érintettek foglalkoztatására, és a jövőben törekszik arra, hogy a szociális alapszolgáltatások és fejlesztési források révén fenntarthatóbb, védett munkalehetőségek is kialakíthatóak legyenek.

7.1.2. Munkavállalást segítő lehetőségek

A helyi munkaerőpiacon jelenleg nem állnak rendelkezésre strukturált foglalkoztatást segítő programok fogyatékossgal élők számára. A közeli megyeszékhelyen elérhetőek ugyan rehabilitációs szolgáltatások, de helyben a munkavállalási esélyeket nagymértékben korlátozza a kis lélekszám és a megfelelő munkaadók hiánya. Az önkormányzat célkitűzései között szerepel, hogy a jövőben – pályázati lehetőségek kihasználásával – foglalkoztatást elősegítő, célzott programokat is be tudjon vonni a község életébe.

7.1.3. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzati tapasztalatok szerint a fogyatékossgal élő személyeket érintő nyílt diszkrimináció nem jellemző a helyi közösségre. A helyhatóság következetesen olyan példamutató gyakorlatot kíván folytatni, amelyben az esélyegyenlőség és az inklúzió elvei érvényesülnek a foglalkoztatási döntésekben is. Ennek érdekében az önkormányzat a saját intézményein belül is törekszik inkluzív foglalkoztatási környezet kialakítására.

7.1.4. Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Iszkaszentgyörgyön jelenleg nem működik olyan intézmény, amely kifejezetten fogyatékossgal élő személyek ellátására szakosodott volna (pl. lakóotthon, rehabilitációs központ). Az érintettek ellátása elsősorban családi és közösségi gondoskodásra épül, kiegészülve a tanyagondnoki szolgálat és az alapszolgáltatások támogató szerepével.

A település célkitűzése, hogy hosszú távon a szociális és közösségi infrastruktúra fejlesztésével, valamint a pályázati források bevonásával fokozza a fogyatékossgal élők önálló életvitelének támogatását. Ezen cél megvalósításához szükséges, hogy a közösség támogató szerepe tovább erősödjön, és a helyi ellátórendszer képessé váljon az egyéni szükségletek rugalmas kezelésére.

Településünkön biztosított a fogyatékos személyek orvoshoz, más egészségügyi intézményekhez való eljuttatása a tanyagondnoki szolgálat kisbuszával.

Kifejezetten fogyatékos személyekkel foglalkozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmény, illetve lakóotthon a településen nincsen.

A fogyatékkal élők helyben való foglalkoztatása, munkahelyek hiányában nem megoldott, legfeljebb a közfoglalkoztatás keretein belül tud az önkormányzat munkát biztosítani számukra.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Iszkaszentgyörgy község önkormányzata biztosítja, hogy a fogyatékossgal élő lakosok hozzáférjenek a jogszabályban meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz. A szükséges információkat elérhetővé teszik számukra, az igénybevétel lehetősége biztosított. Az alapszolgáltatások közül a fogyatékos személyek szükség esetén részesülhetnek étkeztetésben, házi segítségnyújtásban és családsegítésben.

A személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátások – mint például ápolást-gondozást nyújtó intézmények, rehabilitációs szolgáltatások, lakóotthonok, vagy támogatott lakhatás – a településen nem érhetőek el, ezek eléréséhez más települések intézményeihez kell fordulni.

2017. november 1-től a korábbi Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság feladatait a Magyar Államkincstár vette át, így a fogyatékossgai támogatások, családi és gyermekgondozási ellátások, valamint a nemzetközi családi ellátások ügyintézése ezen a csatornán történik. Az ügyintézési eljárásokat a járási hivatalok családtámogatási osztályai bonyolítják.

A fogyatékkal élők részére járó pénzbeli és természetbeni támogatások törvényi szabályozás alatt állnak, ezek között szerepel: magasabb összegű családi pótlék, személyi jövedelemadó-kedvezmény, fogyatékossgai támogatás, mozgáskorlátozott személyek parkolási igazolványa, közlekedési és gépjárműszerzési támogatások, akadálymentesítési támogatás, ápolási díj és közgyógyellátás.

Helyi szinten az 1991. évi LXXXII. törvény 5. § f) pontja értelmében az arra jogosult fogyatékkal élő személyek, illetve az őket rendszeresen szállító közeli hozzátartozók gépjárműadó-mentességben részesülhetnek egy – legfeljebb 100 kW teljesítményű – személygépkocsi után, évente legfeljebb 13 000 Ft értékhatárig. Az önkormányzat ezen túlmenően nem biztosít külön, kizárólag fogyatékkal élőket megillető helyi támogatási formát.

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

7.3.1. Egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Iszcaszentgyörgyön az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés minden lakos számára biztosított. Az orvosi, fogorvosi és védőnői rendelők akadálymentes kialakítása elősegíti a fogyatékossgal élők biztonságos és önálló ellátáshoz jutását is. A háziorvosi rendelő heti egy alkalommal vérvételt is biztosít, és működik a községben gyógyszerár is, amelynek nyitvatartása igazodik az orvosi rendelési időhöz. Az óvodában és iskolában az érintett gyermekek számára biztosított a fejlesztő és rehabilitációs foglalkozásokhoz való hozzáférés. Ugyanakkor a településen nem működik speciálisan fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmény vagy rehabilitációs szolgáltató, így ezek eléréséhez más városok intézményeit kell igénybe venni.

7.3.2. Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A fogyatékossgal élők számára biztosított akadálymentes fizikai környezet alapvető emberi jog. Iszcaszentgyörgyön ez a szemlélet érvényesül a közintézmények kialakításában is. Az önkormányzat hivatalában kialakított mozgáskorlátozott ügyfélfogadó helység és az épület bejáratánál elhelyezett braille írásos információs tábla is azt szolgálja, hogy a látássérült ügyfelek önállóan tájékozódhassanak. A település önkormányzati épületei – így a polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, fogorvosi rendelő, védőnői rendelő, az IKSZT épülete és a könyvtár – akadálymentes megközelítést biztosítanak, ami az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt fontosságú.

7.3.3. Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség

Az önkormányzati fenntartású, akadálymentesen megközelíthető épületek lehetővé teszik, hogy a fogyatékossgal élők is részt vehessenek a közösségi eseményeken, kulturális rendezvényeken és sportprogramokon.

Intézmények		Akadálymentesítés								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak számára mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Oktatási intézmények	alapfok	nem	igen	igen	igen	nem	igen	nem	nem	nem
	középfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	járóbeteg szakellátás	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	alapellátás	nem	nem	nem	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Kulturális, művelődési intézmények		nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
Önkormányzati, közigazgatási intézmény		nem	igen	igen	igen	igen	igen	igen	nem	nem
Igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség		nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem
Szociális ellátást nyújtó intézmények		nem	igen	igen	igen	nem	nem	nem	nem	nem

Ugyanakkor a nem önkormányzati fenntartású létesítmények – például üzletek és a postahivatal – esetében a fizikai akadálymentesítés nem minden esetben megoldott. A lakóépületek akadálymentesítése jellemzően egyéni kezdeményezésen múlik, leginkább akkor valósul meg, ha a családban nehezen mozgó vagy látássérült személy él. Más településeken nyújtott szolgáltatásokhoz való hozzáférés intézményes közösségi módja nem alakult ki; a fogyatékos személyek ezekhez kizárólag egyéni szervezés útján tudnak eljutni, ami korlátozza a lehetőségeiket.

7.3.4. Munkahelyek akadálymentesítettsége

Az új beruházások és a meglévő épületek felújítása során a hatályos jogszabályoknak megfelelően biztosítani kell az akadálymentes környezet kialakítását. Az építési engedélyek és településfejlesztési tervek jóváhagyása során kötelező figyelembe venni az egyenlő esélyű hozzáférés szempontjait, ami az építésügyi hatóság ellenőrzési körébe tartozik. Ennek célja, hogy mindenki számára, így a fogyatékossgal élők számára is hozzáférhetők legyenek a köz- és munkaterületek. Iszkaszentgyörgyön azonban jelenleg a már működő munkahelyek akadálymentesítése – például a Városkapu Üzletközpont esetében – még nem teljes körűen megoldott. Ez elsősorban az érintett munkáltatók felelősségi körébe tartozik.

7.3.5. Községi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közterületek és parkok akadálymentesítése a településen részben már megtörtént, de még számos területen szükséges további fejlesztés. Az önkormányzat törekszik arra, hogy a közösségi terek minden lakos számára hozzáférhetők legyenek, ideértve a gyalogos közlekedést biztosító járdák és pihenőterületek akadálymentesítését is. A tervezett fejlesztések során az akadálymentesítés követelményeit minden esetben figyelembe veszik, hogy hosszabb távon valamennyi közösségi közlekedési eszköz és tér mindenki számára használhatóvá váljon.

7.3.6. Fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások és előnyben részesítés

A településen jelenleg nem működik speciálisan a fogyatékossgal élő személyek számára kialakított nappali intézmény vagy külön közlekedési szolgáltatás, mivel az elmúlt években ilyen jellegű igény nem merült fel jelentős számban. A szociális támogatások tekintetében Iszkaszentgyörgy az országos hatályú jogszabályok által előírt juttatásokat és szolgáltatásokat biztosítja. A jogszabályokon túlmutató, célzottan a fogyatékossgal élő személyeket előnyben részesítő helyi kedvezményrendszer jelenleg nem került kialakításra, ám ennek megteremtése hosszabb távon támogathatja az esélyegyenlőség érvényesülését.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Iszkaszentgyörgyön a fogyatékossgal élő személyek aránya alacsony, a megváltozott munkaképességű lakosok aránya megközelítőleg 2%. Ennek ellenére az önkormányzat kiemelten fontosnak tartja, hogy minden beruházás és program megvalósítása során biztosított legyen az akadálymentesítés, valamint a szolgáltatások és rendezvények mindenki számára hozzáférhetőek legyenek. A cél az inkluzív szemlélet erősítése és a fizikai, információs, valamint kommunikációs hozzáférés folyamatos javítása.

7.5. A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élők helyzetét tekintve a településen nem azonosíthatók olyan sajátos társadalmi problémák, amelyek nagymértékben eltérnének az országos tendenciáktól. Az akadálymentesítés területén fennálló általános infrastrukturális hiányosságok mellett a legnagyobb kihívás az érzékenyítés és a társadalmi elfogadás előmozdítása. A szemléletformálás és a közösségi részvétel erősítése alapvető jelentőségű a társadalmi befogadás megvalósításában, ezért az önkormányzat továbbra is elkötelezett az egyenlő bánásmód biztosítása és a nyitott, befogadó környezet kialakítása mellett.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat nem rendelkezik teljes körű, naprakész adatokkal a településen élő, különböző típusú és súlyosságú fogyatékkal élő személyek számáról.	Társadalmi befogadás, célzott adatgyűjtés és regisztráció kialakítása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.
A fogyatékossgal élő személyek önellátását támogató szolgáltatások elérhetősége korlátozott, a házi segítségnyújtás nem minden rászorulókat ér el.	Szociális szolgáltatásfejlesztés: a házi segítségnyújtás területi lefedettségének növelése, a rászorulókat aktív felkutatásával.
Nincs a településen elérhető közlekedést segítő speciális szolgáltatás fogyatékos személyek számára.	Mobilitást segítő infrastruktúra fejlesztése; egyedi igényeket figyelembe vevő közlekedési lehetőségek feltérképezése.
Alacsony a társadalmi érzékenységi és elfogadás a fogyatékossgal élőkkel szemben, különösen a fiatalabb korosztályban.	Szemléletformálás és társadalmi tudatosság növelése: iskolai és közösségi érzékenyítő programok szervezése.
A település közintézményeinek és munkahelyeinek jelentős része nem akadálymentesített.	Fizikai akadálymentesítés; a közintézmények és közterek fokozatos infrastrukturális fejlesztése a hozzáférhetőség érdekében.
A digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférés nehézkes a fogyatékossgal élő személyek egy része számára.	Digitális befogadás: akadálymentes online szolgáltatások biztosítása és digitális kompetenciafejlesztés támogatása.

Hiányoznak a célcsoportra szabott helyi szabadidős, közösségi programok, amelyek elősegítenék a társadalmi részvételüket.

Közösségi integráció; közösségi programok fejlesztése és adaptálása a fogyatékkal élők igényeihez.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

8.1. Közfeladatot ellátó civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések

A településen aktív civil szervezetek működnek, amelyek változatos programokat szerveznek, a lakosság széles köre szívesen vesz részt ezeken. A rendezvények minden célcsoport számára nyitottak, ugyanakkor jellemzően korosztály-specifikusak. A civil szervezetek tevékenysége elsősorban a kulturált szabadidő eltöltésének lehetőségét biztosítja. Az önkormányzattal kialakított együttműködésük hosszú évekre nyúlik vissza, az egyes szervezetek több sikeres projektet valósítottak meg saját területükön.

Kiemelten fontos célcsoportjuk a fiatalabb generáció, hiszen náluk még nagy hatékonysággal lehet formálni a közösségi szemléletet. Tevékenységük révén hangsúlyozzák az esélyegyenlőség társadalmi jelentőségét, kiemelten a kortárs kapcsolatokban megvalósuló igazságos bánásmódot.

Az önkormányzat – anyagi lehetőségeihez mérten – támogatja ezen szervezetek működését, ezáltal hozzájárul azok fenntarthatóságához és további aktivitásához.

8.2. Helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A helyi önkormányzat, az intézmények, az egyházak, a civil szervezetek és a lakosság között stabil együttműködés alakult ki. Közös cél, hogy Iszkaszentgyörgy a jövőben is élhető, befogadó és vonzó település maradjon, amely értékei és szolgáltatásai révén ideális lakóhellyé válik a beköltözni vágyók számára.

A polgármester, a képviselő-testület, az egyházi és civil szervezetek, valamint a lakosság közötti kapcsolat harmonikusnak és eredményesnek mondható, amely jó alapot teremt a közösségi célkitűzések megvalósításához.

8.3. Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

A jelenlegi tervezési időszakban nem valósultak meg olyan közös projektek a környező településekkel, amelyek szorosabban illeszkednének a társadalmi felzárkózást célzó programok körébe. Ugyanakkor Iszkaszentgyörgy nyitott az ilyen jellegű együttműködésekre, és amennyiben a jövőben releváns pályázati lehetőségek nyílnak meg, az önkormányzat kész partner-ségben dolgozni a társuló településekkel.

8.4. A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Iszkaszentgyörgy településen jelenleg nem működik sem kisebbségi, sem nemzetiségi önkormányzat, így ilyen irányú esélyegyenlőségi tevékenység nem valósul meg.

8.5. Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A helyi civil szervezetek elsődlegesen nem szociális területen működnek, azonban programjaik során érzékenyítő hatást gyakorolnak a lakosságra. Ilyenek például a természetvédelmi, szabadidős vagy polgárőri tevékenységek, amelyek hozzájárulhatnak az elfogadás és esélyegyenlőség társadalmi megerősítéséhez.

8.6. For-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A helyi gazdasági szereplők rendszeresen támogatják a közösségi rendezvényeket, ezzel közvetetten hozzájárulnak az esélyegyenlőség megvalósítását szolgáló események sikeréhez is.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

A HEP Fórumok hatékony keretet biztosítanak a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek közötti koordinációhoz. Segítségükkel a célcsoportokat érintő problémák feltárása, az ezekre adott intézkedési válaszok kidolgozása, valamint a HEP megvalósítása sokkal összehangoltabban történhet. Mindez megkönnyíti az önkormányzat esélyteremtő feladatainak teljesítését, és erősíti a partnerségen alapuló helyi társadalmi együttműködést.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az esélyegyenlőségi program elkészítése és rendszeres felülvizsgálata során az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a dokumentum átláthatóságára és a lakosság számára való hozzáférhetőségére. Az elfogadott HEP-program minden érdeklődő számára elérhető az önkormányzat hivatalos honlapján, továbbá papíralapú formában megtekinthető a polgármesteri hivatal ügyfélszolgálatán.

A program célkitűzéseinek megismertetése és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az önkormányzat tájékoztató fórumokat szervezhet a célcsoportok és a velük foglalkozó szakemberek számára. Az esélyegyenlőséggel összefüggő intézkedések tervezésébe és végrehajtásába történő aktív lakossági bevonás, valamint a partnerségi együttműködések ösztönzése a program sikerének kulcstényezői.

A nyilvánosság biztosítása nem csupán a dokumentum közzétételére vonatkozik, hanem a helyi társadalmi párbeszéd támogatását is szolgálja, elősegítve a szemléletformálást és az esélyteremtés iránti közös felelősségvállalást.

Jövőképünk

Iszkaszentgyörgy közössége egy olyan jövőképet tűzött ki maga elé, amelyben a település minden lakosa számára biztosított az egyenlő hozzáférés az alapvető szolgáltatásokhoz, a közülethez, a kultúrához és a gazdasági lehetőségekhez. A jövőkép szerint a település olyan befogadó, nyitott és élhető közösséggé válik, ahol a különböző társadalmi csoportok közötti szolidaritás és együttműködés természetes alapelvként jelenik meg.

Olyan önkormányzati működésre törekszünk, amely a partnerségre és aktív párbeszédre épít, és minden fejlesztésben érvényesíti az esélyegyenlőség szempontjait. A jövőkép elérése érdekében fontos, hogy az esélyegyenlőségi célokat hosszú távon is következetesen integráljuk a településpolitikai döntésekbe és programokba.

Az önkormányzat elkötelezett abban, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programban megfogalmazott célok mentén olyan élhető és igazságos közösséget építsen, amelyben mindenki megtalálhatja helyét, és kibontakoztathatja képességeit – származástól, nemtől, életkortól vagy élethelyzettől függetlenül.

Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
In- téz- kedés sor- szá- ma	Az intéz- kedés címe, megneve- zése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esély- egyenlőségi problé- ma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja egyéb stratégiai dokumentumok- kal	A cél kap- csolódása országos szakmapo- litikai stra- tégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intéz- kedés felelőse	Az intéz- kedés meg- valósításá- nak határ- ideje	Az intéz- kedés eredmé- nyességét mérő indi- kátor(ok)	Az intéz- kedés meg- valósításá- hoz szük- séges erő- források (humán, pénzügyi, technikai)	Az intéz- kedés eredmé- nyeinek fenntart- hatósága	Önkor- mánya- tok közöt- ti együt- műkö- désben megvaló- suló in- tézkedés esetében az együtt- működés bemuta- tása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
I.1	Nyári di- ákmunka program kibővített célcso- porttal	A fiatal korosztály számára korláto- zott lehetőség áll rendelkezésre a település életében való aktív részvé- telre.	A fiatalok társa- dalmi integrációjá- nak és munkata- paszterelésének előse- gítése a nyári szü- net idején.	A település gazda- sági programja, közfoglalkoztatási terve.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009- 2024)	A Kormányhivatal koordinálásában, az önkormányzat által szervezett, egy hónapos fog- lalkoztatás biztosí- tása fiataloknak adminisztratív, rendezvényszerve- zési és szabadterei feladatkörökben.	Polgár- mester	2027.09.30. és 2030.09.30. (két lépcső- ben felül- vizsgálan- dó)	Részvevő fiatalok száma, a település fiataljainak legalább 20%-a	Humán: önkor- mányzati koordinátor; Technikai: munkavég- zéshez szükséges eszközök és helyszínek biztosítása	A prog- ram 5 évig pá- lyázati forrásból fenntart- ható, ezt követően önkor- mányzati önerőből tervezett fenntartás	nem rele- vans
I.2	Nyári napközis tábor	Egyes családok nem tudják biztosí- tani a gyermekek	A gyermekek fel- ügyeletének, sza- badidős és fejleszt-	A település gazda- sági programja.	„Legyen jobb a gyer- mekeknek”	Ötnapos fejlesztő és élményközpontú napközis tábor	ISZAI vezetője	2027.09.30. és 2030.09.30.	Résztvevő gyermekek aránya eléri	Humán: foglalkozta- tott pedagó-	ISZAI és önkor- mányzat	nem rele- vans

	gyermek részére	számára a nyári kikapcsolódást, felügyeletet, fejlesztést.	tő programokhoz való hozzáférése-nek biztosítása a nyári szünetben.		Nemzeti Stratégia (2007-2032)	szervezése általános iskolás gyermekek számára szünetidőben, napi ellátással.			az általános iskolai tanulók 30%-át	gusok és segítők; Technikai: helyszín, étkezés, program-eszközök	együttműködésével, három éven át forrással támogatva, ezt követően önerőből	
I.3	Adventi időszakban kézműves foglalkozások szervezése családoknak	A közösségi eseményeken való részvétel hiánya csökkenti a helyi identitás és összetartozás érzését.	A generációk közötti kapcsolódás, közösségfejlesztés és ünnepi készülődés támogatása.	A település gazdasági programja.	MNTFS 2030	IKSZT-ben szervezett, szombatonként zajló kézműves foglalkozások szülők, nagyszülők és gyermekek részvételével az adventi időszakban.	Művelődésszervező	2027.09.30. és 2030.09.30.	Résztevők aránya eléri a lakosság legalább 20%-át	Pedagógusok, önkéntes szülők, idősek és fiatalok részvétele, helyi intézmények támogatása	Minden évben önkormányzati és IKSZT önszerveződéssel megtartva	nem releváns
I.4	Használt-ruha és háztartási cikkek börzéje a Karitás szervezésében	A hátrányos helyzetű családok számára a megfelelő ruházat és háztartási felszerelés elérhetősége korlátozott.	A rászoruló háztartások segítése természetbeni támogatással, közösségi szemlélet erősítése.	Családsegítő beszámoló; Helyi szociális stratégia.	MNTFS 2030	Évente 2–3 alkalommal megrendezett börzék lebonyolítása az IKSZT épületében, adományozott ruhákkal, játékokkal és egyéb háztartási eszközökkel.	Helyi Katolikus Karitás vezetője.	2027.09.30. és 2030.09.30.	Évente több mint a lakosság 50%-át elérő részvétel	Adományozók, önkéntesek, gyűjtőpontok és szállítás megszervezése	Egyházi és civil közösségek együttműködésében, hosszú távú fenntarthatósággal	Katolikus Karitás és Református Nőszövetség közös szervezésében
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
II.1	Óvodások sporttevékenységének bővítése	Az infrastruktúrális fejlesztések (tornaszoba, műfüves pálya) kihasználtsága nem elégséges.	A mozgásos tevékenységek rendszeres beépítése az óvodai nevelésbe.	Az önkormányzat köznevelési koncepciója.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	A meglévő létesítmények integrálása a napi óvodai programba; a pedagógusok mozgásos tevékenység	Vezető óvónő	2027.09.30. és 2030.09.30. (két ütemű felülvizsgálat)	Óvodai programban heti min. 3 mozgásos tevékenység	Humán: óvodapedagógusok; Technikai: meglévő	A pedagógiai programba integrált mozgásos tevékenység	Helyi szinten megvalósuló, önálló önkormányzati

	és ösztön- zése	séges			(2007- 2032)	gásfejlesztési to- vábbképzése		lat)	szerepel, min. 100 gyermek részvételé- vel	sporteszkö- zők	gásfej- lesztés hosszú távon fenntart- ható.	mányzati kompe- tenciában
II.2	Kétszo- portos mi- ni bölcső- de létre- hozása a férőhely- hiány csökken- tése érde- kében	A településen ko- rábban nem volt bölcsődei ellátás, ami nehezítette a kisgyermekes szü- lők munkavállalá- sát.	16 férőhelyes in- tézmeny kialakítá- sa, amely segíti a korai gyermekkori gondozás biztosí- tását.	Önkormányzati köznevelési és családpolitikai stratégia.	MNTFS 2030	Pályázati forrásból megvalósuló in- tézmenyépítés és 4 új munkahely létesítése.	Polgár- mester	2030.09.30.	Minimum 16 gyermek elhelyezése, működési engedély megléte.	Humán: 4 fő gondozó; Pénzügyi: pályázati és önkor- mányzati forrás.	Az intéz- mény fenntartá- sa önkor- mányzati költségve- tésből biztosított.	Helyi szinten megvaló- sított, hosszú távú kapa- citásbőví- tő fejlesztés
II.3	Rászoruló fiatalok támogatá- sa a Bursa Hungarica ösztöndíj- program keretében	A továbbtanuló, szociálisan hátrá- nyos helyzetű diá- koknak anyagi se- gítségre van szük- sége	Tanulmányi ösz- töndíj biztosítása a felsőoktatásba je- lentkező rászoruló fiatalok számára.	Önkormányzati köznevelési straté- gia.	MNTFS 2030	Éves önkormány- zati csatlakozás a Bursa Hungarica programhoz és tá- mogatás biztosítá- sa legalább 6 diák- nak	Jegyző	2027.09.30. és 2030.09.30. (éves meg- újítással).	Évente legalább 6 fő ösztön- díjban ré- szesül.	Pénzügyi: önkor- mányzati önrész és pályázati támogatás	Az éven- kénti rész- vétel biz- tosított, a támoga- tásra épü- lő rend- szer fenntartható.	Országos program- ba illesz- kedő, he- lyi jelen- tőségű szociális támogatás
III. A nők esélyegyenlősége												
III.1	Baba- mama klub – Ringató foglalko- zások	GYES-en lévő anyukák társadal- mi elszigetelődése, bezárkózása	A kisgyermekes anyukák közösségi életbe való bevo- nása, társas kap- csolataik erősítése	Önkormányzat köznevelési kon- cepciója	Nők és Fér- fiak Társa- dalmi Egyenlősé- gét Elősegí- tő Nemzeti Stratégia	Heti rendszeres- séggel zajló, éne- kes-zenés foglalko- zások 3 év alatti gyermekkel ott- hon lévő anyák számára, közös- ségépítő céllal	Önkor- mány- zat, IKSZT, művelő- désszer- vező	2027. szeptember 30. / 2030. szeptember 30.	A GYES-en lévők lega- lább 60%-a rész vesz évente lega- lább egy foglalkozá- son	Helyiség, eszközök, önkéntes segítők, művelődés- szervező, rezsiköltség	Fenntart- ható ön- kéntes alapon, önkor- mányzati támoga- tással (helyszín, rejsi)	Más tele- pülések baba- mama klubjaival való ta- paszlatat- csere szer- vezése le- hetséges

III.2	Kötőkör működésének támogatása	A nők közösségi részvételének alacsony szintje, otthoni bezártság	A közösségi aktivitás ösztönzése, szabadidős programok elérhetőségének bővítése nők számára	A település gazdasági programja.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Rendszeres kézműves tevékenységek szervezése nők számára, mely során használati és ajándéktárgyakat készítenek	IKSZT vezetője, önkéntesek	2027. szeptember 30. / 2030. szeptember 30.	10–15 fő rendszeres részvétele a tevékenységben	IKSZT, eszközök, művelődés-szervező, önkéntes erőforrás	Alacsony költségigényű, közösségi és önkéntes erőforrásokkal hosszú távon fenntartható	Más települések női közösségeinek programjaihoz való kapcsolódási lehetőség
III.3	Foltvarró klub működtetése	A nők közös szabadidős és kreatív tevékenységeinek hiánya	A női közösség erősítése és kreatív készségek fejlesztése helyi és nemzetközi kapcsolatokon keresztül	A település gazdasági programja.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Varrógépekkel végzett rendszeres közös alkotás, kiállítások szervezése, testvértelepülésekkel való kapcsolatépítés ajándéktárgyak révén.	IKSZT, foltvarró klub vezetője, önkéntesek	2027. szeptember 30. / 2030. szeptember 30.	20–25 fő aktív részvétele, kiállítások száma évente	Eszközök (varrógépek, alapanyagok), helyiség, rezsi, önkéntesek.	Önkormányzati háttértámogatással és önkéntes munkával hosszú távon fenntartható.	A testvértelepülésekkel való együttműködés bővítése közös kézműves projektek révén
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
IV.1	Idősek Klubja intézmény létrehozása	Az idősek szociális izolációja és az időskori aktivitások hiánya	A közösségi életbe való visszaintegrálódás elősegítése és az időskor minőségének javítása	Önkormányzati szociális feladatellátási koncepció.	Idősügyi Nemzeti Stratégia	A volt orvosi rendelő és orvosi lakás átalakítása klubhelyiséggé, 1 új szociális munkakörrel bővítve.	Családsegítő polgármester jegyző	2027.09.30.	Klubtagok száma, programok rendszeressége	Szociális munkatárs, önkéntesek, önkormányzati forrás.	Helyi civil szervezetek bevonásával valósul meg, a fenntartás önkormányzati együttműködésben történik	nem releváns
IV.2	Idősek világnapja megünnepe	Az idősek megbecsülésének fontossága és ennek kö-	Méltóságteljes öregkor biztosításának hangsúlyos-	Családsegítő be-számolója	Idősügyi Nemzeti Stratégia	A 65 év feletti lakosok meghívása egy közös vacsorá-	Polgármester	Elvégezve, lezárva	80–100 fő részvétele a rendezvé-	Helyiség: Művelődési Ház termé-	Önkéntes erőből fenntart-	nem releváns

	neplése	zösségi szintű megerősítése szükséges.	sá tétele a közös-ség és az egyes korosztályok szá-mára.			ra, amit az óvodá-ban dolgozók ké-szítenek el, és a helyi óvodások, iskolások műsorral kedveskednek az idősek számára	ISZAI dolgozói		nyen.	ben a kas-tély épüle-tében. Humán: Önkor-mányzati Hivatal, óvoda, is-kola dolgo-zói.	ható, az önkor-mányzat biztosítja a helyisé-get és a rezsit állja.	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
V.1	Tanya-gondnoki busz se-gítségével mozgá-sukban akadályo-zott em-bereknek segítség az ügyin-tézésben, utazásban	Nem ismerik pon-tosan a támogatási lehetőségeiket a mozgásukban kor-látozottak. A külterületen élők szolgáltatásokhoz való hozzájutása akadályozott.	Életkörülményeik javítása, társadalmi életben való aktív részvétel fokozása.	Családsegítő be-számolója.	Országos Fogyatékos-ságügyi Program	Az önkormányzat falubusz üzemelte-tésével biztosítja a fogyatékkal élők-nek a mindennapi élet során felmerü-lő segítségnyújtási szükségletek kielé-gítését. A szállítást végző alkalmazott kérésre mindenben segít. Lényegében ta-nyagondnoki ellá-tásként is működik ez a szolgáltatás. A településhez 3 kül-terület tartozik, ahonnan nehezeb-ben jutnak be az emberek a köz-pontba (300 fő él itt).	Esély-egyen-lőségi referens.	Elvégezve, lezárva	A tanács-adások eredmé-nyességi mutatói. 300 fő segí-tése.	Humán: személyzet. Technikai: falubusz biztosítása.	5 évig fenntart-ható pá-lyázati és önkor-mányzati forrásból.	nem rele-váns

Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetőit arra kötelezi, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) megvalósítását biztosítsák és folyamatosan nyomon kövessék. A településen működő, nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit partneri együttműködés keretében kérjük fel a program támogatására és végrehajtására.

Felkérjük intézményeinket és partnereinket, hogy vizsgálják meg és – a program elfogadását követően – biztosítsák, hogy az esélyegyenlőségi szempontok beépüljenek az általuk készített, működésüket meghatározó stratégiai dokumentumokba és szakmai iránymutatásokba. Ezen keresztül érvényre juthatnak a HEP-ben rögzített, egyenlő bánásmódot és esélyteremtést előmozdító kötelezettségek.

Elvárjuk továbbá, hogy az intézmények a HEP intézkedési tervében rögzített vállalásokról – különösen a rájuk vonatkozó feladatokról – intézményi szintű akcióterveket és éves cselekvési ütemterveket dolgozzanak ki.

A HEP előkészítéséhez, megvalósításához, értékeléséhez, valamint a szükséges visszacsatolások biztosításához Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot (HEP Fórum) hozunk létre és működtetünk. Ennek célja, hogy a programban vállalt feladatok a településen maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A program végrehajtásának ellenőrzésére és a társadalmi partnerség erősítésére a HEP Fórum biztosítja a keretet. A HEP Fórum elősegíti a helyi állami, önkormányzati, civil és egyházi szereplők közötti együttműködést, és összehangolt fellépést tesz lehetővé az esélyegyenlőségi problémák megoldásában.

AHEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósítása, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

A HEP Fórum működése:

- A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
- A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
- A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
- A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő – a HEP célcsoportjai kapcsán érintett – civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

Monitoring és visszacsatolás

A HEP végrehajtását és annak eredményességét a HEP Fórum ellenőrzi. Az egyes beavatkozási területekért felelősök, valamint a kialakított munkacsoportok beszámolóira alapozva a Fórum javaslatokat fogalmaz meg a szükséges aktualizálásokról és módosításokról.

Nyilvánosság

A program társadalmasítása érdekében a véglegesítés előtt nyilvános fórumot tartunk, ahol a lakosság véleményezheti a tervezetet. A program és annak eredményei elérhetők lesznek az önkormányzat honlapján, a helyi médiában, valamint megjelennek a rendezvényeken és kiadványokban. Törekszünk arra, hogy a befogadás és esélyegyenlőség értékei beépüljenek a helyi köztudatba, ezzel is elősegítve a támogató társadalmi környezet kialakulását.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármesterfelel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi.
 - Felel azért, hogy a település minden lakója, valamint az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői:

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

A HEP IT felülvizsgálatát legalább két évente, de szükség szerint akár évente el kell végezni. Ha a célok nem teljesülnek, a HEP Fórum javaslatot tesz az intézkedések módosítására, kiegészítésére.

A programot kötelező módosítani, ha lényeges változás áll be a helyzetértékelésben, vagy a beavatkozások nem elegendőek a célok eléréséhez.

Súlyos jogsértések, az egyenlő bánásmód elvének megsértése esetén a felelős személy vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a következmények elhárításáról.

Elfogadás módja és dátuma

I. Iszkaszentgyörgy község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Iszkaszentgyörgyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- a képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata.

Dátum:

.....

Gáll Attila
polgármester

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA